

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljek in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, tiskovinske 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, zatično 80.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 80-70, 80-69 in 30-71

Jugoslovan

Rokopisov ne vračama. Oglas po tarifi in dogovoru. Uprava v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-63. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. šek. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 106

Ljubljana, sobota, dne 9. maja 1931

Leto II.

Silas Strawn

Silas Strawn predseduje zborovanju mednarodne trgovske zbornice v Washingtonu.

Kralj Karol o novem režimu v Romuniji

Pariz, 8. maja. d. Romunski kralj Karol je v razgovoru z dopisnikom »Journala« izrazil svoje začudenje, da so v inozemstvu romunsko vladno krizo spremljali z nervoznostjo. »Treba je vedno poudarjati,« je dejal kralj, »da o uvedbi diktature v Romuniji nikoli ni bilo govora. Naša vladavina je ustavna in parlamentarna in bo tako ostala.« Glede svojega sestanka s kraljem Jugoslavije je izjavil, da je bil to prijateljski poset, pri katerem se o politiki sploh ni govorilo. Končal je z besedami: »Romunija ostane zvesta svojim starim prijateljstvom in zvezam. Ona pa ostane v prijateljskih odnosih tudi z državami, ki niso z njo zvezane.«

Proslava petdesetletnice romunske neodvisnosti

Bukarešta, 8. maja. n. V nedeljo dne 10. t. m. bodo na najsvetnejši način proslavili 50-letnico proglavitve Romunije za kraljevino in njene neodvisnosti. Hkrati bodo proslavili 100-letnico osnovanja prvih romunskih pehotnih polkov. Ob tej priložnosti bo prirejeno veliko defiliranje romunske vojske vseh vrst orožja pred kraljem, Karolom.

Nov madjarski glas za zblizanje z Jugoslavijo

Budimpešta, 8. maja. n. Na današnji plenarni seji madjarske reprezentančne zbornice je nek resni politik zopet stavil predlog, da se zunanjia politika Madjarske preorijentira napram Jugoslaviji. Neodvisen košutovec, poslanec Hedmegy Kis, je poudarjal, da zgodovinske tradicije, zemljepisni položaj in realne gospodarske razmere zahtevajo naravno orijentacijo madjarskega gospodarstva k zvezi z Jugoslavijo in Poljsko.

Oster spor med MacDonal-dom in angleškimi lordi

London, 8. maja. AA. Casopisi obširno razpravljajo o včerajšnjem glasovanju lordske zbornice, ki je z 82 glasovi proti 31 glasovom odklonila zakonski načrt o amelioraciji poljedelskih zemljišč.

Listi menijo, da je lordska zbornica s svojo nepomirljivostjo napovedala vladi boj, ki se bo izvajal prihodnje volitve.

Casopisje končno pravi, da bo ta borba zelo otežila skupen nastop liberalcev in delavske stranke v ustavnih vprašanjih.

Volilna zmaga angleških laburistov

London, 8. maja. AA. Pri nadomestnih volitvah v spodnjo zbornico v Saintrollou pri Glasgowu je bil izvoljen z 10.044 glasovi kandidat delavske stranke W. Leonard. Za konservativnega kandidata J. Kennedyja je glasovalo 8.662 volilcev. Kandidatinja narodne stranke gospa Campgell je dobila 3.521 glasov. Delavska večina znaša 1382 glasov. Pri volitvah leta 1929. je dobil delavski kandidat 19.445, konservativni kandidat 11.430 in komunistični kandidat 613 glasov.

V Španiji je 75 odstotkov analfabetov

Madrid, 8. maja. AA. Španski prosvetni minister je dal o prosvetnih razmerah v Španiji tole izjavo: Kar se tiče prosvetnih razmer, je v Španiji najslabše na svetu. Najdrastičnejše prikazuje to stanje pismenosti. Število nepismenih znaša 75 odstotkov. V samem Madridu je 50.000 otrok, ki niso mogli biti vpisani v šole, dasi so njihovi starši to želeli. Provizorna vlada je odredila 1.000.000 pezeta za najem novih zgradb, ki bodo služile šolskim potrebam v Madridu 3.000.000 pezeta pa za iste potrebe v provinci. Španija ima milijone in milijone ljudi, ki ne znajo napisati niti svojega imena. Vlada bo posvetila največjo pozornost prosvetnim razmeram v državi.

Francosko stabilizacijsko posojilo Jugoslaviji

Pogodba o posojilu je bila podpisana včeraj v Parizu - Posojilo je namenjeno za zakonito stabilizacijo dinarja in za javne gradnje - Velik uspeh naše države na mednarodnem denarnem trgu - Fiasco obupne kampanje proti Jugoslaviji

Beograd, 8. maja. Danes ob 13. je bila v Parizu podpisana pogodba o posojilu, ki ga Jugoslaviji dá mednarodna finančna skupina z »banko« Union Parisienne na čelu. Posojilo znaša 1.025 milijonov francoskih frankov, emisijski kurz 87-5, obrestna mera 7%, rok posojila 40 let, konverzija je mogoča šele po 5 letih. Posojilo je namenjeno stabilizaciji dinarja, deloma pa tudi potrebnim gradnjam v državi.

Beograd, 8. maja. Danes dopoldne je bila pod predsedstvom predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev generala Petra Živkovića seja ministrskega sveta, ki je trajala od 11. do 13. in pol. Seje so se udeležili vsi gg. ministri razen dr. Mateja Drinkovića in dr. Stanka Sverljuge. Na seji je minister za trgovino in industrijo predložil poročilo o pogajanjih z avstrijsko delegacijo za sklenitev trgovinske pogodbe med obema državama. Ministrski svet je dal trgovinskemu ministru navodilo, po katerih bo izdelal protipredloge avstrijskim predlogom.

Med sejo ministrskega sveta je prišlo sporočilo finančnega ministra dr. Sverljuge iz Pariza, da je bila danes ob 13. podpisana v Parizu pogodba o posojilu pri nekem bančnem konzorciju z »Union Parisienne« na čelu. Posojilo znaša 2 milijardi 300 milijonov Din (1.025 milijonov frankov). Posojilo je sklenjeno za 40 let, obrestni 7%, kurz 87-50. Letna konverzija po 5. letih. Posojilo je čisto finančno in bo služilo stabilizaciji dinarja, deloma pa za dela v državi.

Beograd, 8. maja. Posojilo, ki je bilo sklenjeno 8. maja v Parizu, je vsekakor

najugodnejše izmed vseh posojil, kar jih je naša država sklenila po vojni. Dejstvo, da se je to posojilo sklenilo v času najhujše depresije na svetovnem denarnem trgu in po več propadlih emisijah, med njimi zlasti grški, in po drugih, ki so sklenjena po mnogo težjih pogojih nego naše, pomeni posebno velik uspeh naše države. To posojilo je čvrst dokaz, da se kreditna sposobnost Jugoslavije in njena politična, finančna in gospodarska stabilizacija na merodajnem polju mnogo bolje ocenjuje od stanja vseh drugih balkanskih in mnogih drugih držav, tembolj, ker se je to posojilo sklenilo po obupni kampanji protivnikov v nekem delu svetovnega tiska zoper podelitev posojila. V zvezi s sklenitvijo tega posojila, se je razširila bajka, ki so jo vrgli v svet naši nasprotniki, čes da današnji režim v Jugoslaviji ni deležen zaupanja Evrope in da zato sploh ni mogoče, da bi posojilo dobili.

To stabilizacijsko posojilo je bilo sklenjeno brez vsakih drugih obvez naše države, to se pravi, da ni vezano napram posojilodajalcu ne na izvršitev raznih gradenj s provizijo podjetnikom, in tudi ne za reguliranje drugih obvez naše države. Posojilo bo služilo izvedbi zakonske stabilizacije dinarja, deloma pa javnim gradnjam v državi. Zakonska stabilizacija dinarja, za katero so se brez uspeha trudile prejšnje vlade, se bo zdaj vendarle izvršila in se bo tako ustvarila možnost, da bodo država, posebno pa zasebni gospodarstveniki v bodoče mogli priti do cenejših dolgoročnih kreditov v inozemstvu.

Vse intrige proti dinarju, ki so se že dozdej izjalovile, so s tem končoveljavno

obsojene na pogin in tako se bo zaupanje v našo valuto okrepilo tako doma kakor v inozemstvu. Izvršitev javnih del iz ostanke tega posojila bo brez dvoma mnogo pripomogla k ublažitvi gospodarske krize in dala našemu gospodarstvu novega poleta.

Glede na razmere na mednarodnem denarnem trgu se sme novo posojilo na vsak način smatrati za posebno ugodno. To lahko najbolje vidimo iz tehle primerjav z našimi prejšnjimi in nekaterimi tujimi posojili.

1. Dolarsko posojilo (Blair) 15-25 milijona dolarjev, emisijski kurz 95-5, obrestna mera 8%, trajanje 40 let, sedanji kurz 90 do 91-5.

2. Dolarsko posojilo v višini 30 milijonov dolarjev, emisijski kurz 92-5, obrestna mera 7%, trajanje 30 let, sedanji kurz 81 do 81-75.

3. Monopolsko posojilo, 22 milijonov dolarjev, emisijski kurz 90, trajanje 30 let.

4. Hipotekarno posojilo (Seligman), 12 milijonov dolarjev, emisijski kurz 87, obrestna mera 7%, trajanje 30 let, sedanji kurz 85 do 85-5.

5. I. romunsko posojilo leta 1928 v višini 101 milijona dolarjev, emisijski kurz 88, obrestna mera 7%, trajanje 30 let.

6. II. romunsko posojilo leta 1930, višina 51 milijonov dolarjev, emisijski kurz 86-5, obrestna mera 7-5%, trajanje 40 let.

7. Grško posojilo leta 1928 9 milijonov funtov, kurz 91, obrestna mera 6%, trajanje 30 let.

8. II. grško posojilo leta 1930, 4-5 milijona funtov, kurz 87, obrestna mera 6%, trajanje 37 let.

Važnost letošnje konference Male antante

Izjava dr. Marinkovića »Petit Parisien« - Komentar pariškega lista - Blagodejni vpliv rodbinskih zvez med Nj. Vel. kraljem Aleksandrom in kraljem Karolom

Pariz, 8. maja. AA. »Petit Parisien« prinaša razgovor svojega posebnega dopisnika v Bukarešti z jugoslovanskim zunanjim ministrom dr. Vojo Marinkovičem v zvezi z nedavnim sestankom zastopnikov Male antante v Bukarešti. Dr. Marinković je med drugim rekel: Čeprav je bil ta sestanek Male antante navaden vsakoletni sestanek državnikov Male antante, je bil letošnji posebno važen glede na vprašanja o gospodarski in industrijski krizi. To so vprašanja avstrijsko-nemške carinske zveze, načrt francoske vlade in vse tiste inicijative, ki so se pojavile v poslednjih me-

secih. Takoj moram naglasiti — čeprav sem v naprej vedel, da na tem sestanku ne pride do diferenc v nazorih treh držav — da sem bil prijetno iznenaden, ko smo ugotovili, da niti v samih osnovnih temeljih ni prišlo takorekoč do razlik pri ocenjevanju postavljenih problemov in da smo jih pojmovali na isti način ter se v taktiki zedinili lažje, kakor je bilo moči pričakovati glede na značaj omenjenih vprašanj in glede na dejstvo, da stališča posameznih zainteresiranih vlad v teh vprašanjih niso bila prej znana. To mi daje pravico do vere, da bo naša akcija v

Zenevi imela značaj največje smotrenosti in enotnosti.

K tej izjavi je »Petit Parisien« napisal na uvodnem mestu lista komentar, v katerem pravi, da so bili vsi vneprej prepričani, da bo dr. Marinković v Bukarešti služil kot morebitna vez med romunskim in češkoslovaškim stališčem. Komentar dalje naglašja, da se glede na politiko kontinuitete v Beogradu in na istovetnost stališč Beograda in Bukarešte, more videti, kako srečno delujejo rodbinske zveze med kraljem Karolom in kraljem Aleksandrom.

Popolna Briandova zmaga v parlamentu

Silen vtis njegovega zunanjepolitičnega ekspezeja — Navdušene ovacije poslanske zbornice

Pariz, 8. maja. AA. Nocoj je imel francoski zunanji minister Briand v zbornici dolgo pričakovani zunanji politični govor, ki je na vse navzoče napravil silen vtis. Ako je menil Briand s svojimi izvajanjmi razpršiti nezaupanje v svojo zunanjo politiko in ohraniti svoje prijatelje, se mu je to popolnoma posrečilo. Ko je stopil z govorniškega mesta, mu je zbornica priredila burne ovacije, ki so popolnoma prepile posamezne protestne klice z desnice in leve. Zbornica mu je priredila naravnost triumfalne ovacije. Briand je govoril zelo dolgo in pri tem razvil vse svoje govorniške zmožnosti in dosegel v svojih izvajanjih redke višine govorniške zmožnosti in ostrosti duha. V svojem govoru se je bavil med drugim tudi z avstrijsko-nemškim carinskim sporazumom. Dalje je govoril o francoskem protinačrtu in o zastoju pomorskih pogajanj ter tako pojasnil marsikatero stran teh važnih vprašanj. Na drugi strani pa se je Briand odločno postavil proti avstrijsko-nemškemu sporazumu ter izjavil, da ga Francija ne bo trpe-la. Pri tem pa je izrazil upanje, da bosta

Nemčija in Avstrija imeli korist od novega francoskega protinačrta.

Angleški učenjak Courtauld rešen

Kopenhagen, 8. maja. AA. Angleškega raziskovalca Groenlandske Courtaulda, ki ga je bila huda zima odrezala od sveta in ki se ni mogel ganiti iz svoje vremenske opazovalnice, so končno rešili. Letalska ekspedicija mu je prišla še pravočasno na pomoč.

Zunanji ministri držav Male antante ob razstanku v Bukarešti.

Nov velik uspeh vlade gen. Živkovića

Veliko francosko stabilizacijsko posojilo je sklenjeno. Včeraj ob 13. je bilo 7 mednarodnim konzorcijem bank podpisano veliko stabilizacijsko posojilo Jugoslavije v višini 1,025 milijonov francoskih frankov ali skoraj 2300 milijonov dinarjev in sicer po kurzu 875 in po 7 %. Posojilo je vseskozi finančno posojilo in se bo uporabilo za zakonsko stabilizacijo dinarja, v kolikor pa posojilo presega za stabilizacijo potrebno vsoto, se bo uporabilo za investicijska dela, ki se imajo izvršiti po programu vlade generala Petra Živkovića.

S stabilizacijskim posojilom je dosegla vlada gen. Živkovića nov velik uspeh, ki je pomemben ne samo na gospodarskem temveč tudi na političnem polju. Kajti novo posojilo je bilo sklenjeno kljub silni kampanji nasprotnikov Jugoslavije proti novemu posojilu. Kar so si mogli ti nepomirljivi nasprotniki našega naroda le izmisliti proti naši državi, vse to so prinesli v svet in razširili v velikih listih v alarmantne tatarske vesti o Jugoslaviji. Pri tem so jim zvesto pomagali izdajalski emigrantski krogi, ki so skušali z bombami in atentati prepričati svet o nesolidnem notranjem položaju Jugoslavije. Pa zaman je bila vsa ta njihova kampanja in veliki svet se ni dal preslepiti in očiten dokaz popolnega poraza te klevetniške kampanje je novo posojilo.

Z novim posojilom pa je izbito dno tudi drugi kampanji, ki se je vodila v mejah Jugoslavije same. Vedno znova in znova so širili razni emisariji tujih interesov vesti, da ne more obstati sedanji režim, ker nima nobenega ugleda v tujini, vsled česar tudi ne more dobiti nobenega posojila v tujini. In zlobno so dostavljali ti agenti, da ga ne more dobiti niti pod najtežimi pogoji, na katere da je seveda beograjska vlada itak pripravljena.

Vse te zlobne vesti so z novim posojilom postavljene z vsoto oostrostjo na laž, ker ni samo novo posojilo sklenjeno, temveč celo pod tako ugodnimi pogoji, pod kakršnimi ni mogla dosedaj skleniti zunanjega posojila niti ena jugoslovanska vlada. Ta uspeh je tem večji, ker vlada danes gospodarska kriza, dočim so sklenile prejšnje jugoslovanske vlade posojilo v času visoke konjunktore. Še večji pa je uspeh vlade gen. Živkovića, če upoštevamo pod kakšnimi pogoji so morale druge države skleniti zunanje posojilo. Tako je morala sprejeti Rumunija posojilo po Kurzu 86.5 in 7.5 % obresti, Poljska pa ni mogla doseči čistega finančnega posojila ter se morala obvezati, da nabavi za zgraditev železnice v Gdinj potrebni material v tujini. Naše posojilo pa je čisto finančno in država razpolaga čisto prosto z njim.

Nobena tajnost pa tudi ni, koliko držav se je trudilo, da bi dobilo zunanje posojilo, a so bili vsi napori zaman. Med temi državami so bile tudi takšne, ki se štejejo med vlesile, a zunanje posojila vseeno niso mogle dobiti. To dejstvo šele prav jasno pokaže veliki uspeh, ki ga je dosegla vlada generala Živkovića.

Veliko zunanje posojilo pomeni zato veliko priznanje tujega sveta Jugoslaviji in njeni kreditni sposobnosti, obenem pa tudi jugoslovanski vladni, ki je znala odpreti svoji državi tudi v času najmočnejše gospodarske krize tuj denarni trg. To priznanje tujine bo znatno dvignilo ugled naše države, kar bo v novo korist vsemu našem gospodarstvu.

Leta in leta se je že skušalo dejansko že izvedeno stabilizacijo dinarja tudi uzakoniti. Toda šele vladi generala Živkovića se je ta namera tudi posrečila in s tem odprla našim podjetnikom možnost, da tudi oni dobe v tujini dolgoročne kredite. Vsemu našem gospodarstvu je s tem dana možnost za nov razmah in napredek. Pa tudi takojšnje praktično korist bo imelo naše gospodarstvo od novega posojila, ker se bo znaten del uporabil za produktivne investicije. Z njimi se bo znatno omilila gospodarska kriza in naši ljudje bodo našli novo delo in nov zaslužek.

Kakor pa pomeni novo posojilo velik uspeh za Jugoslavijo in njeno vlado, tako pomeni še silnejši neuspeh za vse neprijatelje Jugoslavije. Propadla je vsa njihova kampanja, brez učinka so ostale njih klevete in s prezirnim gre jugoslovanski narod mirno preko njih na delo. Na plodonosno in produktivno delo, sebi v korist in v utrditev evropskega miru.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 8. maja. d. V splošnem se skraja sedanje vreme še ne bo dosti spremenilo. V severnih Alpah polagoma poslabšanje.

Težkoče na kongresu mednarodne trg. zbornice

Nasprotje med Anglijo in Ameriko glede vprašanja medzavezniskih vojnih dolgov in reparacij

Rim, 8. maja. n. Nasprotje, ki je nastalo med Anglijo in Ameriko na kongresu mednarodne trgovinske zbornice v Washingtonu, je izzvalo veliko zanimanje fašistovskega tiska. »Giornale d' Italia« naglašava v svojem uvodnem članku, da bi bilo treba v današnjih časih razbistriati atmosfero nele v Evropi, nego po vsem svetu, da bo mogoče izvesti politiko zblizanja in zaupanja. List opozarja z ozirom na to nasprotje, da je nastalo zaradi tega, ker je zastopnik Velike Britanije naglasil potrebo, da se vprašanje medzavezniskih vojnih dolgov napram Ameriki kakor tudi vprašanje vojnih reparacij reši na kompromisnem temelju, ali da se celo, če je mogoče, brišejo tako vojni dolgovi kot reparacije. Amerika je zavzela nasprotno stališče, toda današnja situacija na svetu zahteva, da se vodi račun o tem vprašanju. Evropski vojni dolgovi in nemške reparacije težko obremenjujejo evropske države. Dr. Luther je trdil, da odtehta-

jo reparacije in druga nemška bremena polovico vsega nemškega bogastva. Morda ta trditve ne drži v celoti. Toda gotovo je, da bi z likvidacijo teh bremen gospodarska kriza v Nemčiji znatno ponehala. Istočasno pa bi se zmanjšala gospodarska kriza po vsej Evropi.

Berlin, 8. maja. AA. Časopisje priobčuje obširna poročila o konferenci mednarodne zbornice za trgovino v Washingtonu. Po poročilu newyorškega lista »Herald Tribune« nameravajo nemški in angleški zastopniki staviti predlog, naj bi konferenca imenovala poseben odbor za vojne dolgeve in reparacijsko vprašanje. Berlinski listi pozdravljajo nastop angleških delegatov, ki so se pridružili nemškim zastopnikom v tem važnem vprašanju, čeprav je predsednik Združenih držav Hoover pred dnevi ponovno izjavil, da Združene države odklanjajo tak predlog.

Podaljšanje poslovanja fašist. izrednega sodišča

Kako utemeljuje Mussolini ta svoj sklep — »Ognjišča zločinske infekcije v obmejnih krajih«

Rim, 8. maja. v. Posebno sodišče, ki ga je ustanovil fašistovski režim za zaščito države in javne varnosti koncem l. 1928., je imelo po zakonu z dne 25. novembra 1926, določeno poslovno dobo do 6. decembra 1931. l. Fašistovska vlada je menila, da bo dotlej že uveljavila novi kazenski zakonik, ki bi, kakor kažejo njegovi sedanji načrti, obsegal določbe zakona o zaščiti države v svoji drugi knjigi pod prvim poglavjem. Izkazalo pa se je, da bo mogoče novi kazenski zakonik uveljaviti šele 1. julija 1931. l. in ne že leto poprej, kakor je to prvotno hotela fašistovska vlada. Zaradi tega je režim sklenil, da se podaljša poslovna doba posebne sodišča za nadaljnjih 5 let.

Zadevni zakon je predložil poslanski zbornici sam Mussolini. V svojem poročilu, v katerem je hotel utemeljiti potrebo, da se podaljša poslovna doba fašistovskega posebnega sodišča, je navedel dva razloga. Prvič je treba po njegovem mnenju preizku-

siti preosnovana porotna sodišča v sodstvu o zločinih, ki zadevajo najvišje državne interese. Drugič pa je potrebno podaljšanje poslovne dobe fašistovskega sodišča zaradi tega, »ker obstojajo v nekaterih obmejnih krajih ognjišča zločinske infekcije, ki so jih ustvarili in ki jih neljubi ljudje z one strani meje in ki jih je treba na najenergičnejši in nagel način uničiti. Za izdatno pobijanje takih zločinov, ki so jih zakrivila tujci, je treba ohraniti posebno sodišče, ki združuje eksemplarnost svojih sodb z brzi- no svojega postopanja. To pa je tem bolj potrebno, ker predstavlja mir v tistih pokrajinah enega najvažnejših interesov ne le za mir nacije, marveč tudi za sam evropski mir.«

Fašistovsko posebno sodišče se bo v toliko preosnovalo, da bo prešlo pod neposredno kompetenco ministrskega predsednika, vodili in sestavljali pa ga bodo še nadalje fašistovski častniki.

Peti dan zagrebskega procesa

Opetovana zasliševanja Hranilovićeve, Horvatka in Hercega

Zagreb, 8. maja. k. Danes se je pričel proces proti morilecem Tonija Schlegla nekaj minut po 8. uri. Predsednik senata Bubanj je pozval k zaslišanju obtoženka Marijo Hranilovićevo in ji pokazal pismo, ki je prišlo na njen naslov z Dunaja. Ona je danes ponovno zadržala, da pismo ni njeno. Predsednik ji je tedaj odgovoril, da je to neverjetno, ker je bilo pismo šifrirano. Pismu je bilo priloženo še eno drugo, ki je bilo prav tako šifrirano in ki ga izvedenci na noben način niso mogli razbrati. Iz tega so morali sklepati, da se je pismo nanašalo na načrte za nove umore in nova rušenja mostov. Hranilovićevo je dejala, da tudi ona ne pozna pisave in da pisma ni nikoli prejela.

Predsednik je nato pozval k zaslišanju Horvatka in ga vprašal, če mu je Herceg zares dal, da so v zabojuh tujci patron. Horvatek je odgovoril, da so bili v zavojih zares takšni tujci, da pa tega ni vedel. Predsednik je tedaj odredil krajši odmor.

V dvorano so privedli obtoženca Hercega, ki so ga sodniki danes vnovič zaslišali. Obtoženec je izjavil, da ga že od leta 1929 od časa do časa popada slabost. Predsednik mu je tedaj dovolil, naj govori, dokler more, za tem pa ga vprašal o neki gospodični Aneti, ki je bila njegova prijateljica in po kateri ga je Perčec pozval s Sušaka na Reko, kjer sta se tudi res stala v kavarni Budai. Herceg je na nadaljna vprašanja dejal, da se na tem sestanku s Perčecem ni menil o politiki. Priznal pa je, da je Perčecu prinesel nekaj praznih kovčegov.

Sledila je konfrontacija med njim in Horvatkom, ki je priznal, da so iz aktovke moleli konci neke žice, da pa ni vedel, čemu bi naj bila žica, a da je menil, da je žica za električni vod. Na vprašanje predsednika je Herceg v nadaljnjem zaslišanju dejal, da ni potoval v inozemstvo razen na Reko. Tedaj mu je predsednik prečital rapovedi, ki jih je dal sodniku Hanošu. V teh zapiskih je rečeno, da je 12. junija na Perčevovo zahtevo potoval v Pečuj in da ga Dimitrovič pri Ferdinandovičih prepeljal preko Drave, da so ga madjarski orožniki aretirali in izročili nekemu kapetanu, kateremu pa je dejal, da ga pošilja Nace in ga je kapetan nato takoj izpustil na svobodo. Predsednik je nato opozoril Hercega, da se vrši baš te dni v Beogradu velik proces in da se Hercegovne izjave pred preiskovalnim sodnikom popolnoma skladajo z izjavami onih obtožencev, ki jih sodi državno sodišče v Beogradu. Predsednik je obtožencu predočil, kako je nemogoče, da bi za vse te podrobnosti, ki jih je on navedel, vedela policija, preden je bil on zaslišan. Herceg je tedaj obrazložil to s tem, da je njemu Podravina zelo dobro znana še iz vojnih časov. Tudi ni priznal, da bi se bila po njegovi inicijativi organizirala delavska pravaška mladina, nego se je ustanovil hrvatski pevski zbor, katerega je vodil Perčec. Priznal je, da je bila

večina članov Hrvatske stranke prava proti Perčecu, da pa ne ve zakaj. Prav tako danes ni priznal, da je on Hranilovića dvakrat spravil na Reko. Zaslišanje Hercega je trajalo do 14. ure. Tedaj je predsednik proces prekinil in ga odgodil do jutri zjutraj.

Hitler kot priča v procesu proti narodnim socijalistom

Berlin, 8. maja. n. Danes je imelo berlinsko sodišče svojo senzacijo. V Charlottenburgu je v procesu proti štirim narodnim socijalistom, ki so obtoženi radi krvavih spopadov s komunisti, nastopil kot priča Adolf Hitler. Zaslišan je bil kot priča, da pove, ali imajo napadalni oddelki njegove stranke nalog, da nastopajo s silo proti svojim političnim nasprotnikom. Hitler je to pod prisego zanikal in naglašal, da je to popolnoma neresnično. Članom napadalnih oddelkov je strogo prepovedano rabiti silo. Oni so dolžni javiti vsak incident svojim voditeljem. Tisti voditelj, ki bi dal tak nalog ali taka navodila, bi bil takoj izključen iz stranke. Adolf Hitler je nato še odločno naglašal legalnost in lojalnost svoje stranke. Te Hitlerjeve izjave so zbudile začudenje, ker vse delo njegove stranke govori proti temu.

Friedrich proti Bethlenovi gospodarski politiki

Budimpešta, 8. maja. n. V madjarskem parlamentu se je danes nadaljevala razprava o proračunu trgovinskega ministrstva. Bivši predsednik vlade Stefan Friedrich je govoril proti vladni politiki, ki je v nasprotju z gospodarskimi koristmi države. To ni dobra politika, če Madjarska izvažajo žito v Italijo, Avstrijo in Švicco, pa vlada plača razliko med prodajno ceno in med ceno, ki je bila v resnici plačana. Friedrich je govoril dalje proti »boletu«, ker se s tem favorizira pridelovanje pšenice. To favoriziranje pa je veliko zlo in povečuje k- i- zo. Boleta je samo trenutna narkoza. Končno je izjavil, da bo glasoval proti proračunu.

Dramatična aretacija nevarnega bandita v Newyorku

Newyork, 8. maja. n. Sinoči so prijeli nevarnega bandita Crawleya in njegove najbližje pomočnike. Ko je policija zvedela, da se Crawley skriva v neki zapuščenji vili v predmestju, je takoj poslala tja 300 policistov, da primejo zločinca, ki je pred kratkim umoril neko učiteljico in s tem silno razburil prebivalstvo. Policija je postavila okrog hiše patrolje. Razvil se je boj, pri katerem je policija uporabljala bombe in izvršila napad na vilo. Napad je uspel po uporabi plinov za soljenje. V vili so našli hudo ranjenega Crawleya in podvoditelja njegove tolpe Durnigera, ki je bil tudi ranjen. Razen njih so našli tam tudi 16letno Crawleyovo ljubico, ki je bila po vsem sodeč aktivna pomočnica pri vseh njegovih zločinih in celo pri umorih.

Obisk francoske eskadre v naših vodah

Split, 8. maja. k. Francoska eskadra, ki poseti naše luke, pride v Split 10. junija. Splitsko luko posetijo 3 bojne križarke in ostanejo tam 3 dni. Iz Splita krene francoska eskadra v Kotor, kjer se bo mudila nekaj dni. Vsaka križarka francoske mornarice ima na krovu po 150 do 200 ljudi.

Ukazi v vojski

Beograd, 8. maja. l. Nj. Vel. kralj je odredil, da se 54. pešpolk odslej imenuje 54. pešpolk Karača 11., kralja Rumunije. Od 3. letalskega polka k 6. je premeščen kapetan l. razreda Trestman Hugo kot vršilec poveljnikovih dolžnosti, generalštabni polkovnik Rupnik Lavo je nameščen kot vršilec načelnikovih dolžnosti pri poveljniškem štabu 3. armijske oblasti; inženjerski kapetan l. razreda Kober Drago kot vršilec dolžnosti poveljnika 2. bataljona l. pionirskega polka; inž. kapetan l. razreda Drobil-Rušanov Marcel pri l. tehničnem bataljonu železniških oddelkov; kapetan l. razreda Turnaj Edmund je razrešen svoje dolžnosti, za upravnika glavnega vojnega skladišča št. 3 pa je imenovan artilerijski polkovnik Baldas Ernest.

Ustanovitev fonda za brezposelne rudarje

Beograd, 8. maja. AA. Na osnovi zakona o ustroju vrhovne državne uprave in zakona o ustroju ministrstva za gozdove in rudnike ter tozadevnih odredb je minister za gozdove in rudnike podpisal naredbo o osnovanju fonda za skrb za brezposelne rudarje.

Proces proti teroristom v Beogradu

Beograd, 8. maja. l. Proces proti teroristom se je pričel danes ob 8. uri. Danes so bili zaslišani Franjo Carevič, dr. Kleman in po krajšem odmoru Simon Mikić ter kot zadnji Franjo Čanić, ki je bil obtožen, da je podpiral ilegalno delo in Tilmanu kot kurirju teroristov dajal denarna sredstva.

Pariški pomorski sporazum pokopan

London, 8. maja. n. Kakor znano je zunanji urad včeraj izdal objavo, da se bodo pomorska pogajanja o sporazumu med Francijo, Italijo in Veliko Britanijo nadaljevala v Zenevi, ko se sestanejo zunanji ministri na zasedanju sveta Društva narodov in evropskega odbora. Diplomatski sodrujak opozicijskega »Daily Telegraph« poudarja, da to pomeni, da je pariški in rimski sporazum pokopan in da se bodo morala pogajanja vršiti na čisto novi osnovi.

Pariz, 8. maja. AA. Politični krogi so mnenja, da so se pogajanja za francosko-italijanski pomorski sporazum definitivno ponesrečila, dasi je uradni komunikacije izjavili, da bodo na majskem zasedanju Sveta Društva narodov skušali rešiti ta sporazum. Splošno prevladuje mnenje, da bo vprašanje redakcije italijansko-francoskega sporazuma odloženo do svetovne razorožitvene konference, ki bo prihodnje leto. Časopisje obžaluje, da so se stvari tako razvile, vendar pa odklanjajo trditve angleških listov, da Francija skuša izrabiti francosko-italijanski spor, da pripravi Anglijo do nastopa proti avstrijsko-nemški carinski pogodbi.

Rim, 8. maja. Italijanski listi obžalujejo zastoj v italijansko-francoskih pomorskih pogajanjih. »Lavoro Fascista« gre tako daleč, da trdi, da je postal italijansko-francoski pomorski sporazum kos papirja. »Giornale d' Italia« piše, v najbrže naročenem uvodniku, da mora Italija po zadnjih izkustvih nadaljevati svojo pomorsko politiko. List dalje naglašava, da je bila Italija vedno pripravljena za pomorski sporazum s Francijo. Drugi listi omenjajo izjavo francoskega časopisja, da osutek italijansko-francoskega pomorskega sporazuma od 1. marca ni obvezen.

22 višjih častnikov usmrčenih v Rusiji

Varšava, 8. maja. d. Kakor poročajo iz Harkova, je bilo 22 višjih častnikov ukrajinskega vojaškega okrožja, ki so bili pred meseci obdoženi, da so poskušali zaneliti vojaško vstajo, usmrčenih.

Tekme med Jugoslavijo in Japonsko

Zagreb, 8. maja. AA. Tekme za Davisov pokal med Jugoslavijo in Japonsko, ki bi se bile morale vršiti danes popoldne na igrišču akademskega teniškega kluba v Zagrebu, so morali zaradi dežja odgoditi in se bosta prva singla igrala jutri ob 3. popoldne, igra v dvoje v nedeljo ob pol 4., poslednja singla pa v ponedeljek ob 3. popoldne.

Drobne vesti

Oslo, 8. maja. AA. Ker je ostala v zbornici v manjšini, je norveška vlada sinoči demisijonirala.

Funchal, 8. maja. AA. Uporniki, ki so se zatekli na bojno ladjo »Curlwe«, so se včeraj izkrcali. Bill so takoj aretirali. Odvedli jih bodo najbrže na otok Cape Verde.

Louvain, 8. maja. AA. Tu so v prisotnosti belgijske kraljice dvojice odkrili spomenik kardinalu Mercleru.

Pariz, 8. maja. AA. Nemški pisatelj Thomas Mann je imel tu predavanje o literaturi. V uvodu je izrazil upanje, da bo prišlo med narodi do sporazuma in da bodo vsi Evropeci smatrali Evropo za svojo skupno domovino.

London, 8. maja. AA. Uradno poročajo, da je Rockefeller daroval londonski visoki gospodarski in politični šolil 146.000 funtov sterlingov.

Berlin, 8. maja. AA. V soboto bodo posetila Anglijo nemška športna letala. Vrnila bodo lanske obiske angleških letalcev v Nemčiji. Danes se zberejo v Dueseldorfu in bodo letela jutri zjutraj preko Amsterdama, Calaisa in Lilla v Anglijo, kjer bodo pristala na letališču Heston v Middlesexu.

Dr. MORAUSKI:

Hudi dnevi

(Narodnemu trpinu, bivšemu slovenskemu koroškemu deželnemu in državnemu poslancu Grafenauerju ob njegovi 70letnici v hvaležen spomin)

Zivljenje našega koroškega tribuna — bivšega narodnega poslancega je zelo pestro in zanimivo. Sam sin preprostega kmetiča in orglarja je ostal pri isti obrti in delu kot oče: bil je oratar in orglar.

Po ljudski šoli je ostal doma, da je pomagal očetu na polju, pri hiši in živini. Z očetom je hodil po deželi, kadar sta pospravljala stare cerkvene orgle. Tako je naš mladi France že kot mladenič prepotoval vso Koroško in spoznal svoje ožje rojake od Zile do Drave, od Krke in Gline tja doli do romantično lepe Labudske doline. V Rožu in Podjuni je bil tako domač med ljudmi kot bi bil med njimi vrastel. Spoznal je vse narodne običaje, šege, navade ter ljudsko življenje, delo in trpljenje. — Kot fant doma se je v prostem času pridno sam izobraževal. Cele noči je bral knjige ter se učil iz njih dobrih nauk. — Posebno se je zanimal za politično gospodarska vprašanja kakor tudi za verske zadeve. Zato je s posebno vnamo predvsem rad bral sveto pismo. — Bil je živahnega temperamenta, iskrene, trde, neomajne vere v Boga in njegovo pravičnost, zato je bil tudi prepričan optimist vse svoje življenje tudi v borbi za pravice in enakopravnost koroških Slovencev.

Zgodaj je zašel v javno življenje ravno zaradi svojega kritičnega duba in mišljenja in radi svoje visoke naobrazbe, inteligence in talenta, ki ga je kazal pri vseh javnih nastopih. Šele 28 let star je bil izvoljen v domač občinski odbor, kjer je prednjačil s svojimi nasveti in predlogi. — Narod je postal nanj pozoren in leta 1897. ga je izvolil za svojega deželnega poslance v koroški deželni zbor, v katerem je nepretrgoma celih 20 let zastopal koroške Slovence do propada Avstrije 1918.

Neustrašeno je nastopal v deželnem zboru zoper svoje nasprotnike — Nemce ter se boril za slovensko šolstvo, za narodne pravice slovenskega jezika v uradih ter za gospodarsko, politično in kulturno samostojnost koroških Slovencev.

Leta 1907. ga je narod poslal tudi na Dunaj kot državnega poslancega. Tudi med visokimi in učenimi gospodi na Dunaju je bil Grafenauer mož na svojem mestu s svojim impozantnim nastopom in duhovitim govori. Bil je poslanec do razsula Avstrije leta 1918. Toda Grafenauer je imel življenjsko smolo. Že kot fanta so ga enkrat zaprli za tri mesece, ker je preveč »odkrit« govornik. Bil je samo v preiskovalnem zaporu, toda obsojen ni bil, temveč oprostjen. —

Nemci so ga skušali izvabiti v svoj tabor. Obetali so mu časti, denar, visoke službe in brezskrbno življenje, ako prestopi na njihovo stran. Toda vse zamau. Grafenauer je ostal sam sebi, Bogu in narodu zvest in ni podlegel sladkim vabam krivičnega nemškega mamona. Ostal je mož značaj, čist, jak in navdušen, nesebičen Slovenec, ki je z vero v Boga žrtvoval vse svoje delovno življenje za narodov prid in blagor.

Med svetovno vojno je postal Fr. Grafenauer velik trpin, revež, lahko rečemo, narodov mučenik. Že 56 let starega so ga kot državi nevarnega zaprli in obsodili na pet let ječe. — Ovadila ga je neka oseba, češ da je v neki gostilni v družbi govoril, da bodo Rusi-Slovani zmagali in da bo Avstrija propadla. — Priče so pokrivali proti njemu pričale in bil je obsojen na pet let najstrožje vojaške ječe.

Celih 18 mesecev je bil z drugimi odličnimi avstrijskimi politikami Slovani — med njimi dr. Kramar — zaprt v kaznilnici v Müllersdorfu na Nižje Avstrijskem. Godilo se mu je silno slabo. Zbolel je za smrt. Toda trda zdrava žiljska korenina je kljubovala in ostal je pri življenju.

V zaporu je postal Grafenauer pravi ljudski pesnik. Popisal je svoje trpljenje v verzih, ki dokazujejo njegovo dušno bol, trpljenje, pa tudi njegov poetični dar. Tako-le poje:

»Jaz sem obrtnik, vratar,
ki blagor naroda mu mar
je bil vsekdar. —
Zato me v groze in nasilja letih
zadela sovražnikov je jeza prokletih. —
Zato naj pesem moja gre
iz kraja v kraj in naj budi —
povsod spomin na hude dni,
ki naj enakih nam nikdar
ne da jih včakati neba vladar!

Kratka, a težko impresijonistična slika vojnega gorja in nesrečnega moža!
O svojih pesmih pravi:

»Kar dal sem na papir,
Podoba moja je in nje okvirc — — —

In kaj je zakrivil, da so ga osumili, zaprli in obsodili?

Oblasti ste naznanjen
kot mož nestrpen, zvit,
nevaren in prekanjen,
dejanski srbovit.

Da tajnosti poznate
sovražnih nam držav;
zovete Srbe brate
in Ruse, kar ni prav.

Da Srbom ste poslali
v podporo kronic več,
iz nas se norčevali,
kar je kaznjiva reč! —

Trenotke, ko je moral v spremstvu orožnikov v ječo brez slovesa, opeva tako-le:

V solzah sem se proslavljal
s slovesom brez besed,
le »z Bogom« sem ponavljal —
Slovó je bil pogled. —

Le čista vest podala
z menoj se je na pot
in skrbno varovala
me v hudih dneh je zmot.

V zaporu:

Morili so me dnevi —
me trle so noči,
ubogi meni revni
pomoči bilo ni. —

Polnoč je kladvo bilo,
brezbrizno kot vselej;
a v me bridkost je lilo,
bridkost brez konca mej!

Sem spomnil se domačih,
izvil iz prs se vzdih;
po luni in oblakih
poslal sem vzdih do njih.

Oba sem prosil eno
popotnika nebá:
pozdravita mi ženo,
otroka moja dva.

To moja je družina,
ki hudo bol trpi,
pogreša mene, sina,
(sin mu je padel v vojski!)
zdihuje — in molči. —

Taki s čustvi nesreče in otožnosti prežeti so Grafenauerjevi verzi, ki jih je skoval in zvaril v zaporni celici »v hudih dnevih«! To je Grafenauerjev duševni profil. Lep je, čist, neomaževevan je!

Klub koroških Slovencev priredi 13. maja t. l. ob osmih zvečer v dvorani »Delavske zbornice« Koroški večer kot skromno proslavo Grafenauerjeve 70-letnice. Prijatelji Korošcev in Grafenauerjevi častilci, udeležite se ga v velikem številu!

Za strokovno izobrazbo trgovskega naraščaja

Zgradba Državne trgovske akademije in Državne dvorazredne trgovske šole v Ljubljani zagotovljena

Blizu deset let že teče akcija za zgradbo poslopja za Državno trgovsko akademijo in Državno dvorazredno trgovsko šolo v Ljubljani, ki jo je pokrenilo Društvo »Trgovska akademija« v Ljubljani. Predsedniku Zbornice TOI g. Ivanu Jelačnu, ki kot predsednik društva agilno in žilavo vodi to akcijo, se je po ponovnih in dolgotrajnih intervencijah pri kr. vladi v Beogradu končno posrečilo izposlovati, da je g. ministrski predsednik general Zivković odobril najetje posojila v znesku 4.700.000 dinarjev pri Državni hipotekarni banki in svrhu zgradbe omenjenega šolskega poslopja. Neumornemu prizadevanju predsednika g. Jelačina se je posrečilo pridobiti ministra za trgovino in industrijo g. Juraja Demetrovića, da se je še s posebno vnamo zavzel za izvršitev tega projekta, katerega uresničenje bo dalekosežnega pomena za strokovno naobrazbo našega trgovskega naraščaja in za razvoj naše trgovine specijelno v Sloveniji. Da se likvidira gori omenjeno posojilo, bo prepustilo Društvo »Trgovska akademija« v državno last krasno stavbišče na vogalu Bleiweisove in Gregorčičeve ulice, ki ga je svoječasno kupilo s prispevki naših trgovskih in industrijskih podjetij in denarnih zavodov. Cim bodo izvršene nekatere formalnosti glede odobritve načrtov, ki jih je izdelal inž. Šubic, je pričakovati, da se bo pričelo z zgradbo poslopja, ki bo gotovo eno najmodernejših v državi, verjetno še tekmo letošnjega poletja.

S tem smo končno vendarle dosegli, da bo srečno završena velika akcija za zgradbo naše Državne trgovske akademije v Ljubljani, za katero se je vložilo že toliko dela in intervencij in ki bi je brez poštovnega in žilavega vodstva društvenega predsednika gosp. Ivana Jelačina ne bili izvedli gotovo še dolgo vrsto let.

Prvovrstni krojaški salon **Gentlemen**
Zaloga angleškega in češkega blaga
Ljubljana, Miklošičeva cesta 18
Tomo Hlede

Blejske zanimivosti

Bled, 7. maja.
Semkaj prhajajo ljudje skoro vseh kulturnih narodov, največ Nemcev iz Avstrije pa tudi iz Reicha, ki ložirajo v Parkhotelu. Pred kratkim jih je prišla večja skupina ter narejajo v lepih pomladnih solnčnih dneh krajše in daljše avtoizlete po Gorenjski. Kakor se čuje ostanejo na Bledu še dalj časa. Zelimo jim mnogo oddiha in prijetnega bivanja med nami.

Avtobusni promet se vrši redno k vsakemu vlakcu, le žal da je prevozna cena še vedno visoka.

Gradbena dela blejskih hotelov se z mrzlično naglostjo dovršujejo. Ker je jedilnica v hotelu Jekler premajhna, se zida sedaj nova, ki bo zelo povečana. Dela v Toplicah in Kasini se končujejo in upati je, da bo v najkrajšem času že vse gotovo. Le podaljšek Park-hotela bo ostal do jeseni, skoro v sedanji obliki, končno zgrajen bo šele v naslednjem letu.

Lepa razgledna točka vrh Straže je dobila prikupno lice. V poletnem času prihaja semkaj na stolice tujcev, zato je lastnik Park-hotela prestavil vrtno plesišče, ki je bilo pred Kasino na vrh Straže. Napravil se bo tudi buffet, popravila se staro kegljišče, posekalo se je v svrhu boljsega razgleda mnogo gozdnih dreves, popravila in uredila se bo pot na Stražo itd. Skratka, Bled se z vso naglico pripravlja na sezijo, ki obeta biti letos še boljša od lanske.

V najkrajšem času bodo morala biti končana dela s kanalizacijo, ako pa bodo nastale kakšne ovire, se bodo jarki zasuli, ceste pa uredile in izravnale ter izročile prometu. Kanalizacijska dela se bodo nadaljevala šele v jeseni. Za ta čas se predvidevajo še mnoga druga dela, pred vsem betoniranje in asfaltiranje najobjudenejših blejskih cest.

Iz posebnih tehničnih vzrokov so bila te dni

ustavljena gradbena dela garaže in stavbe, kjer so bila predvidena stanovanja za uslužbence Park-hotela. Pri hotelu Troha je gradbena tvrdka Slavec iz Kranja napravila nov prizidek, kjer bo stala nova kavarna.

Rateče na Gorenjskem

Pred tujsko sezono, Tujsko-prometno društvo je izvedlo že nekaj priprav za poletno sezono, ki obeta biti živahna. Popravljajo se pota, napravljajo se klopi in mize ob potih in na razglednih mestih, na križiščih in važnejših točkah pa napisne table in markacija, tako da se bo vsak tujec lahko orientiral. Iz več krajev prihajajo že vprašanja po stanovanjih, znak, da je za naš obmejni kot zanimanje. Sobe in postelje so čiste, po zelo nizki ceni in jih je dosti na razpolago. Tudi z dobro in zadostno hrano bo preskrbljeno. Da je naš kraj s slovito Planico nekaj lepega in privlačnega, mora potrditi vsak, ki si je že ogledal naš obmejni kot in naše krasne skalnate velikane. Da smo Ratečani dobri, prijazni in postrežljivi, je dokaz to, da prihaja vsako leto več tujcev v naš kraj, in to iz vseh krajev države. Koča Tamar v Planici pri Ratečah (ne Planica pri Kranjski gori) je stalno čez poletje oskrbovana. Vse informacije in pojasnila daje Tujsko-prometno društvo Rateče, Gorenjsko.

Sokolstvo

K današnji izbirni tekmi za Pariz

Večkrat smo že slišali na raznih občnih zborih in sestankih, da sokolske prireditve niso tako obiskane kakor bi morale biti. Navajali so se najrazličnejši vzroki, zakaj ni tistega zanimanja več za telovadbo in sokolske tekme, kot je bilo pred svetovno vojno in nekaj let po svetovni vojni. Kje tiči vzrok? Odgovor na to vprašanje je prav lahek. Glavna napaka, da ni zanimanja za telovadbo in tekme je v tem, da vsó stvar premalo propagiramo in se obdajamo z nekakim »kitajskim zidom«. O javnih telovadbah izve naša publika iz lepakov in časopisnih notic, med tem pa, ko o tekmah bodisi saveznih, župnih in društvenih ne izve skoro ali pa popolnoma nič. Ravno k tekam bi morala naša publika priti v čim večjem številu, da spozna prav sadove sokolske vzgoje in velike napore, ki jih zahtevajo od tekmovalcev. Tako pa se vršijo naše tekme brez vednosti publike, takorekoč za ožji krog sodnikov in pa tistih izvojlencev, katerim načelnik »dovolje« prisostvovati tekam.

Poglejmo kako se vršijo tekme pri bratih Čehih in drugih narodih. Ze mesece in mesece se vrši občirna propaganda po sokolskih listih in dnevnem časopisu, razpošljejo se vabila najuglednejšim osebnostim k posetu tekem itd. Pri nas bo danes in jutri izbirna tekma članov SKJ za svetovno prvenstvo v Parizu. Ali je naša publika o tem kaj informirana ali celo pozvana, da pride pogledat izbirno tekmo? V časopisih beremo suhoparno poročilo, da se tekma vrši, nikjer pa ne zasledimo poziva, da bi publika v čim večjem številu prisostvovala izbirni tekmi in tako pokazala priznanje bratom tekmovalcem, ki bodo v težki borbi branili ugled in čast domovine. ČOS je imela na velikonočno nedeljo izbirno tekmo za Pariz. Iz poročil je razvidno, da je tekmi prisostvovala ogromna množica sokolske publike in dajala duška krasno izvedenim vajam posameznih tekmovalcev. Vsem pa naj bo vzgled tekma za prvenstvo na orodju nemških turnarjev v Essenu, ki se je vršila ob udeležbi nad 10.000 gledalcev. Tekmovalo je 110 tekmovalcev in pri tej tekmi je vzdržala publika do konca. Žal, da poročila o tej zanimivi tekmi ne moremo priobčiti v celoti, kot ga ima glasilo nemških turnarjev »Deutsche Turnzeitung«.

Zanimivo je, da niso še danes objavljeni rezultati naraščajskih in članskih tekem sokolske župe Ljubljana na orodju, ki so se vršile v mesecu aprilu. Izgovor, da to niso popolne tekme, — tekme v lahki atletiki bodo v jeseni — in da bodo takrat objavljeni skupni rezultati, ne drži. Sokolsko članstvo se zanima tudi za uspehe na orodju in ravno zaradi tega bi moralo župno načelnštvo objaviti rezultate čim prej.

Naš namen ni na tem mestu razpravljati o pomenu sokolskih tekem in javnih nastopov. Povdarjamo pa, ako se objavljajo razni občni zbori in sestanki, toliko bolj bi se morala polagati večja važnost za tekme, ki so bistveni del sokolske telesne vzgoje. Sledimo vzgledu bratov Čehoslovakov in drugih narodov, prirejamo tekme za javnost in ne za sebe in prepričani smo, da ne bomo več čuli na zborovanjih jadicovanja, da ni zanimanja za našo lepo sokolsko stvar. J. H.

Ouida:

Farnmor

Roman

67

Ponosen, otožen nasmešek je zaigral na Lucilijinih ustnih, ko je vstala. Skoraj očitujoče je rekla:

»O, mylady, vedite, da mi je njegovo ime presveto, da bi ga lahkomišelnó vpričo tujcev izrabila? Samo vas sem si upal vprašati o preteklosti lorda Cecila, z nikomer drugim bi ne govorila o tem.«

In ko je Farnmorova mati pritisnila večerni poslovilni poljub na otrokovo čelo in mu pogledala v obličje, je vedela, da govori resnico. Njen čisti, plemeniti značaj ne bo nikoli z radovednostjo ogrožal svojega miru s tem, da bi skušal prodreti v tajnost njenega življenja. Kaj takega bi utegnil narediti le kakšen zloben človek namena.

8.

Med mnogimi, ki so v Elebru dvorili Farnmorovi varovanki, potegujoč se za en smehljaj njenih ustnic, je bil Valdor edini, katerega je Lucilia upoštevala.

Do vseh gospodov je bila ravnodušna; poslušala je njihova laskanja napol veselo, napol začudeno, toda čim so odmela v njenih ušesih, je že pozabila nanje. Samo

Valdorju je bila očitno naklonjena. In to ne morda zato, ker je bil izkušen v občevanju z ženskami in se ji je morda znal spretnejše približati kakor ostali, ampak ker je mislila, da je udan, iskren Farnmorov prijatelj. Mlada deklica je nagonski čutila, da sicer mnogo spoštujejo in se boje Farnmora kot voditelja velike stranke, vendar pa da ga malokdo ljubi. In ker je mislila, da je Valdor med poslednjimi, ga je rad poslušala.

Valdorju ni ušlo, kaj je vzrok, da ga dekle odlikuje pred drugimi. Spoznal je, da vodi do Lucijinega zaupanja samo ena pot. Moral ji je torej govoriti o njenem varuhu. In to pot je ubral s finim, prirojenim mu taktom ter si pridobil dekličino naklonjenost. Farnmor je s strahom in hudimi slutjami opazoval njegovo početje.

»Mylady Chesville mi je pripovedovala,« je rekel hekega dne Valdor Luciliji, ko sta jahala drug vstric drugega skozi zeleni park, »da je bil vaš gospod oče dober Farnmorov prijatelj. Torej sem ga gotovo tudi jaz poznal.«

Lucilia ga je pogledala z veselim presenečenjem in vzkliknila: »Ali je to mogoče?«

»Gotovo, poznal sem skoro vse Farnmorove prijatelje. Moram ga vprašati. Zelo bi me veselilo, če bi se spomnil moža, ki vam je bil tako blizu.«

Valdor je govoril ljubeče. Vedel je, da je mogoče priti do njenega srca z ljubeznjivostjo, ne pa z laskanjem; njegove oči so jo pristrčno gledale, glas mu je zve-

nel kakor od ganotja. Lucilia ga je hvaležno pogledala in rekla: »Bil je najboljši prijatelj mojega varuha. To je najplemenitejši in najboljši človek!«

Solnčni žarki so predrli skozi gosto vejevje in drevje ter obsijali njen ljubki obrazek. V nežnem, rožnatem vsju ji je žarelo obličje, oči so se ji lesketale od zanosa, vsa njena postava je izražala zamaknjeno, božansko občudovanje moža, ker ni videla temnih strani njegovega značaja.

In prvič se je Valdor v ljubosumni nestrpnosti pregrešil proti taktu, ki mu je bil prirojen.

»Mi, gospodična,« je odgovoril naglo, »mi ga navadno sodimo baš nasprotno. Vaša hvaležnost je pretirana. Saj ni težko vestno izpolnjevati varuške dolžnosti do tako ljubke varovanke. Ali ste uverjeni, da ostane vedno do vas tako nesebičen, kakor je bil, dokler ste bili še otrok? Morda pa ni njegovo srce še docela odmrlo, dasi je videz tak? Ah, gospodična, sami sebe ne poznate!«

Komaj je izpregovoril te besede, že se jih je pokesal. Po učinku je uvidel, kako so bile neumestne. Mladá deklica ga je zardevajoč pogledala napol užaljeno, napol prestrašeno in vendar se je čutila srečna. Nenadoma je zdvijala proč od njega k skupini jahačev, med katerimi je bil Farnmor.

»Ali si se česa ustrašila?« jo je vprašal varuh v skrbeh, ko je videl njeno žareče obličje.

Jz Dravske banovine

d »Službeni list« kraljevske banske uprave Dravske banovine št. 30 z dne 9. maja 1931. ima sledečo vsebino: Zakon o zaščiti specialnega smrekovega resonančnega lesa za potrebe državne obrambe. — Pravilnik o izločanju obolelih oseb in nadzorstvu nad zdravimi osebami iz zakuženih hiš. — Pravilnik o nadzorstvu nad pitno vodo. — Popravek k vzporednemu pregledu obbeh državnih razhodkov za leto 1931/1932. — Razglas kraljevske banske uprave Dravske banovine o izpnebi krajevnih imen Stara in Nova Oslica v Stara in Nova Oslica. — Objave kraljevske banske uprave o občinskih trošarinah, ki jih bodo pobirale občine v letu 1931.

d »Službeni list« kraljevske banske uprave Dravske banovine št. 30 z dne 9. maja t. l. priloženo abecedno stvarno in osebno kazalo za letnik 1930.

d Gospod minister trgovine in industrije Juro Demetrotič je blagovolil prevzeti častno predsedstvo XI. ljubljanskega velesejma, ki bo od 30. maja do 8. junija t. l.

d Imenovanje. Po službeni potrebi so premešeni g. Franc Peternel, uradnik na postaji v Zidanem mostu k postaji v Ljubljani gl. kol., g. Janez Kralj, uradnik na postaji Podnart-Kropa za postajenačelnika v Mirni peč in Franc Alt, uradnik na postaji v Ptuj za postajenačelnika v Slovenskem Javorniku.

d Opozorjamo na oglas na šestih strani glede cen manufakturnega blaga pri družbi COMMERCE, Tavčarjeva ulica št. 2, prvo nadstropje. 1172a

Oblike moške, otroške, čevlji, nogavice, solidno pri JAKOBU LAHU,

d V Dolu pri Domžalah so učenci najvišjega razreda osnovne šole vsadili 1000 smrek raznim manjšim gospodarjem, ki so prijavili svoje prošnje za sadike. Delo je nadzoroval poleg domačega učiteljskega tudi gospod grajski oskrbnik-gozdar Mayer Franc na Krumpkeru.

d Zgoden roj. Trgovec g. Ivan Traun v Narpoljih je dobil v sredo 6. t. m. prvi čebeljni roj.

Ljubljana

Sobota, 9. maja 1931, Gregor N. Pravoslavni: 26. aprila, Vasilije.

Nočno službo imajo lekarne Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Šiški.

*

■ Akademiki! V nedeljo 10. t. m. ob pol 11. uri bo v prostorih družbe sv. Cirila in Metoda (Beethovnova ulica 2, pritičije, levo) pripravljani sestanek za ustanovitev akademske podružnice CM družbe. Pridite vsi, ki se zavedate važnosti in zaslug te naše edine, stare narodno-obrambene organizacije, ki je dandanes prav tako potrebna, kot kdaj prej. Pridite vsi, ki še mislite in čutite idealno! — Pripravljani odbor.

■ Klub koroških Slovencev v Ljubljani priredi v sredo 13. maja ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani v počastitev 70-letnice koroškega voditelja in jugoslovanskega mučenika Franca Grafenauerja »Koroški večer«. To bo večer posvečen delu Grafenauerjevu in ljubezni do naših koroških rojakov. Pri prireditvi bo sodeloval z venčkom koroških narodnih pesmi pevski zbor Kluba koroških Slovencev, ki je bil šele pred kratkim ustanovljen in bo na ta večer prvič pokazal javno, kaj zna. Vstopnine ni, ker je prireditev namenjena v prvi vrsti v propagandne svrhe. Prostovoljni prispevki se bodo uporabili v dobrodelne namene. V teh dneh bodo bivali v Ljubljani tudi igralci Izobraževalnega društva iz St. Jakoba v Rožu na Koroškem. Vprizorili bodo na povabilo Uprave Narodnega gledališča v Ljubljani na praznik 14. maja ob 15. uri v Dramskem gledališču znano Spicarjevo koroško igro »Miklova Zala«. Igralci bodo igrali v svojem rožanskem narečju. Ker je igra zelo bogata na krasno podanih prizorih iz narodnega kmečkega življenja slovenskih Korošcev in so St. Jakobčani znani kot najboljši koroški pevci, smo prepričani, da bodo koroški rojaki, ki bivajo v Sloveniji, in njihovi prijatelji napolnili pri tej prireditvi dvorano ljubljanskega Dram.

■ Sokol Ljubljana II javlja pretužno vest, da je preminul njegov dolgoletni nad vse požrtvovalni odbornik brat Leopold Grünfeld. Na zadnji poti spremlja ga korporativno v kroju v nedeljo 10. t. m. ob 1/6. uri popoldne iz hiše žalosti Masarykova cesta 64, kjer je tudi zbirališče. Zasluznega brata, ki si je stekel za naše društvo nevenljivih zaslug, ohranimo v častnem spominu. Odbor.

■ Občni zbor rezervnih oficirjev. Na četrtkovnem zboru Zveze rezervnih oficirjev je bilo sklenjeno, da se društvo razide in da vstopijo člani v Udruženje rezervnih oficirjev in bojevnikov, pododbor Ljubljana. Člani razpuščene Zveze so se takoj nato udeležili občnega zbora ljubljanskega pododpora Udruženja rezervnih oficirjev. Po poročilih funkcionarjev Udruženja so govorili župan dr. Puc, ban dr. Marušič, divizionar Hlič, dr. Zirovnik, g. Perhavec in drugi. Pri vseh govorih so bili izvoljeni v odbor: župan dr. Dinko Puc, načelnik direkcije državnih železnic v p. Ernest Vargazon, ravnatelj Evgen Lovšin, bančni uradnik Rajko Pavlin, odvetnik dr. Albin Kandare, upravitelj Standard Oil Company Alfonz Loriger, načelnik bančne uprave dr. Filip Orel, inženjer mestnega gradbenega urada Nace Perko, univ. profesor Stojilčević, profesor Rado Pavlič, za namestnike pa bančni uradnik Joško Piber, mag. pharm. Jakob Boršič in priv. uradnik Vekoslav Turel. V nadzorni odbor so bili

izvoljeni kot člani direktor podružnice Drž. hipotekarne banke Bulajčić, blagajnik glavne carinarnice Josip Košir, bančni uradnik Rudolf Kramar, za namestnika pa inž. Ivan Ahlik ter profesor tehnike inž. Stanko Dimnik.

■ Sokolske izbirne tekme za mednarodno telovadno tekmo, ki se vrši ob priliki proslave 50-letnice obstoja Mednarodne telovadne federacije meseca julija t. l. v Parizu, se vrše danes in jutri na letnem telovadišču »Ljubljanskega Sokolca«. Začetek tekem danes ob pol 15. uri, jutri ob pol 9. uri. V slučaju slabega vremena se vrše tekme v telovadnici »Ljubljanskega Sokolca« v Narodnem domu. Vabimo sokolsko publiko, da v čim večjem številu poseti izbirne tekme in pokaže priznanje našim vrlim borcem pri težki tekmi. Vstopnina Din 5.—, za dijakke Din 2.—. Zdravo!

■ Obrtniki! Jugoslovanski ženski savez v Ljubljani bo danes in jutri nabiral prispevke v »Materinski fond«, ki ga je ustanovil v pomoč bednim in podpore potrebnim materam, kakor delajo to ženska društva tudi v drugih državah. V pomoč materi bo izdal savez tudi koleke in jih razpečeval našemu občinstvu. Koleke se lahko prilepljajo na pisma, račune itd. in se bo tako propagiralo to človekoljubno in humanitarno delo. Vsem obrtnim združenjem in obrtnikom priporočamo to požrtvovalno akcijo ženskega saveza in jih prosimo, da podpirajo njega stremiljenje v korist bednih in revnih mater. — Zveza obrtnih združenj v Ljubljani.

■ Dijaški koncert, ki se vrši danes v veliki dvorani hotela »Union« in ga vodi g. prof. Ivan Repovš, ima zelo pester spored. Pomnoženi šolski orkester bo izvajal več samostojnih točk od Bizeta, Dvořaka, Smetane in Bacha. 80 članski mladinski zbor bo pel priljubljene jugoslov. narodne pesmi s spremljevanjem orkestra. Mladi violinski virtuozi Uroš Prevorčnik nam bo zaigral dve kompoziciji. Nad 120 članski mešani zbor pa se je lotil dokaj težke naloge proizvajati nekatere težje umetne pesmi, izmed katerih je Jos. Klemenčičeva »Poglejte duše« trd oreh tudi za izvežbane pevce. Zastopani so še skladatelji: St. Premrl, Vodopivec, Hubad in Dav. Jenko s svojim »Spevom cigancov« iz vedno lepe, sveže in efektne »Vračare«. Vso javnost vabimo, da se udeležijo koncerta in s tem pokaže dijaštvu, da tudi ona zna ceniti trud in idealizem, ki navdušuje glasbojubečo mladino, da se s toliko vnemo pripravlja za svoj veliki javni nastop. Vstopnice se dobe v Matični knjigarni na Kongresnem trgu do 6. ure pop., večer pa 1 uro pred koncertom pri blagajni. Cene vstopnicam so tako nizke, da jih zmore vsakdo. Dobiček je namenjen za nabavo muzikalnega materiala na zavodu in v podporo revnim učencem.

■ Streliči oblastne streljaške družine! V nedeljo 10. t. m. se vršijo strelske vaje na vojaškem strelišču. Začetek ob 8:30. Udeležba strogo obvezna. Vse prijatelje strelskega sporta uljudno vabimo, da se udeležijo strelske prireditve.

■ Velika senzacija za Ljubljano. V Ljubljano sta prispela dva velika ameriška traktorja trdke Caterpillar, ki jo zastopa v Ljubljani Harley Davidson Motor Import d. o. z. Včeraj je trdka priredila produkcijo s »Sixtyjem« na Vilharjevi cesti. Zanimivi demonstraciji so prisostvovali inženjerji mestnega gradbenega urada z direktorjem Prelovškom na čelu, več občinskih svetnikov in zastopniki gospodarstvenih korporacij. Traktor je napravil v poldrugi uri 200 m dolgo lepo cesto. Zal, da je nadaljno delo ustalil dež. Med niveliranjem terena se je zbralo na Vilharjevi cesti vse polno občinstva. Samo ob sebi je razumljivo, da so bili navzoči tudi naši fotografi.

■ Godba Nar. žel. glasb. društva »Slogec« priredi ob lepem vremenu v paviljonu kavarne Zvezda drevi od pol 19. ure dalje promenade koncert.

■ Odprta noč in dan so groba vrata. Umrla sta: Herman Orehek, 1 mesec star, sin uslužbenca cestne železnice, Bohoričeva ulica 10; Ivan Aleš, 68 let star, čevljarški mojster, Ahačjeva št. 10. — V ljubljanski bolnici so umrli: Ana Rupnik, roj. Cigale, 50 let stara, žena sprev. drž. žel., Moste pri Ljubljani; Zvonko Ramšak, 11 mesecev star, sin delavca, Gaberje pri Celju; Jakob Kogovšek, 68 let star, vojni preglednik drž. žel., Verovškova ulica 16; Franc Demšar, 3 mesece star, sin delavca, Jezerško; Jakob Fliegl, 50 let star, klepar in posestnik, Tržaška cesta 24; Ljubica Stosič, 27 let stara, žena glav. trafikanta, Toplice-Zagorje; Marjeta Legar, 3 tedne stara, hči ključavničarja, Jernejeva ulica; Janez Žavbi, 1 dan star, sin posestnice, Cirkošče; Boris Baydek, 3 in pol mesece star, sin banč. dirig., Kranj; Anton Likozar, 41 let star, oficijal mest. nač., Prečna ul. 2; Franc Sušteršič, 34 let star, kajzar, Laze pri Črmošnjicah; Franc Gričar, 46 let star, hišar, St. Jurij p. Kumom; Franc Sasso, 4 in pol leta star, sin posestnika, Vinje-Dol pri Ljubljani; Franja Skrk, 60 let stara, kovačica, Plavne pri Tržišču; Sergej Loboda, 44 let star, slikar, Masarykova c.; Franja Verbole, 49 let stara, žena trgovca, Izlake pri Litiji; Franc Jamnik, 2 leti star, sin cerkovnika, Prevalje pri Preserju; Marija Pirc, 25 let stara, hči posestnice, Vodmatski trg, Franc Keržič, 6 mesecev star, sin ključavničarja drž. žel., Poljane pri St. Vidu nad Ljubljano; Josip Novak, 13 mesecev star, sin posestnika, Vel. Račna pri Ljubljani; Ana Devetak, 12 let stara hči zidarjeve žene, Štepanja vas; Marija Pajer, 76 let stara, Smartno pri Litiji; Ljudmila Mencinger, roj. Pregl, 25 let stara, žena posestnika, Begunje pri Radomlju. Blag jim spomin, žalujočim naše sožalje!

■ Pasja pravda zaključena. Se je Ljubljanočanom v spominu sfera s psom Črtom, katerega je sluga v bolnici neki Č. s pomočjo kurjaka Leopolda H. ustrelil. Črt je bil last znanega gojitelja dobermanov g. Ivana Grilca, ki je po sedmih letih izsledil storilce, Leopold H. je bil obsojen, pa se je pritožil in pred dnevi je obsodbo potrdila tudi višja instanca. S tem je ta pasja afera likvidirana.

Maribor

■ Prireditve Rdečega križa v Koških. Rdeči križ v Koških bo priredil v nedeljo, dne 10. t. m. ob 15. uri v gostilni Račič v Koških svojo prvo letošnjo veselico.

■ Zborovanje mariborskega učiteljskega društva. V četrtek so tu zborovali učitelji iz Maribora in neposredne okolice. Udeležba je bila izredno velika posebno še, ker se je zborovanja udeležil tajnik ljubljanskega poverjenstva UJU, ki je predaval o novem uradniškem zakonu z ozirom na učiteljsvo. Učitelji so rešili razne tekoče stanovanjske in društvene zadeve.

■ Razpored za zgradarino. Davčna uprava v Mariboru naznanja, da je za vse območje davčne uprave razpored za zgradarino (hišni davek) za davčno leto 1931. že gotov ter na vpogled med uradnimi urami od 11. do 18. t. m. v sobi št. 4 v pritičju uradnega poslopija v Ciril-Metodovi ulici št. 1. Davčni zavezanci se opozarjajo, da se o ugotovljeni davčni osnovi in odmerjenem davku v smislu člena 130 cit. zakona potom plačilnih nalogov obveste posebno. Zoper višino davčne obnove se zavezanci lahko pritožijo v roku 30 dni od dneva prejema obvestila. Pritožbe se morajo kolkovati z 20 Din.

■ Oblike in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich. 398—3

■ Položaj našega delavstva v tekstilni industriji. Ze opetovano smo omenili, da sprejemajo naše tekstilne tovarne, ki so visoko zaščitene s carino, pa kljub temu silno drago prodajajo

svoje izdelke, naše domače moči skoraj izključno samo na slabša delavska mesta. Kako jih plačujejo, pa naj pokažejo sledeči približni podatki. Povprečno zasluži naš delavec na leto 10.500 Din, na dan pa 35 Din. Krog 70% delavcev in delavk zasluži na teden po 120 do 215 dinarjev. Medse so sicer različne, a navadno se gibljejo od 30 do 44 Din na dan, pri ženskah celo samo od 22 do 36 Din. Kolektivne pogodbe ni v nobeni tovarni, predpisi o delovnem času pa se večinoma povsod kršijo; z nizkimi nagradami, katerih pa niti redno ne izplačujejo, silijo delavstvo k protizakonitemu 9 do 10-urnemu delu. Primerjave dokazujejo tedaj, da zasluži delavec za kg. predenja 3-70 Din, dočim predstavlja storjeno delo vrednost 14-60 Din, delo stane tovarne le 25% dobička! Pri tkalnicah pa znaša zaslužek delavca pri 1 kg 6 do 10 Din, prirastek vrednosti pa najmanj 25 Din. Dobiček po odbitku plačila za delo znaša tako 60 do 75%!

■ Pijte original »CHABESO«, 1114
m Za brezposelne. Borza dela v Mariboru išče nujno: železostugarja, mizarja za pohištvo, 2 krojača, 2 navadna delavca, šteparico, 6 kuharic, 2 hotelski sobarici za deželo, 34 kmečkih dekel, 11 hlapcev k goveji živini, 4 hlapce h konjem, tapelnika, čevljarja, 3 elektromonterje, kovača, več učencev pekovske, mizarske in krojaške obrti; za Split: hotelsko kuharico; za Omiš: dve hotelski sobarici; za Karlovec: dve varuški, za Zagreb: dve vzgojiteljici.

■ Koncert v parku. Jutri, v nedeljo od 11. do 12. ure bo v Mestnem parku koncert vojarske godbe.

■ Radi kvalitete in cene — samo »Karočevlje!« 985

■ Dramska šola. Pouk v dramski šoli bo jutri, v nedeljo, dne 10. t. m. od 9. do 13. ure.

■ Narodno gledališče. Danes večer bo zadnja vprizoritev Reharjevega »Učlovečenja«. Jutri popoldne bo Slovensko žensko društvo uprizorilo v proslavo Materinskega dne mladinsko igro »Dve Marički«. Zvečer se ponovi zadnji in po značilnih cenah opereta »Knežinja čardaša«.

■ Kinematografi. Grajski kino: »On in njegova sestra«. Kino Union: »Moja žena — tvoja žena«.

■ S trga za ribe. Na večerajšnjem trgu je bila izbira rib. Prodajale so se: sardele po 18 Din, škombri po 38 Din, očiade po 28 Din, borboni po 44 Din, moli po 32, sipe po 32 Din, morski raki pa po 32 Din kilogram.

■ Čemu? Te dni je vzbudilo mnogo nevolje pregledovanje potnikov pri Glavnem kolodvoru po neklih tujih organih, ki ne poznajo niti ljudi niti našega načina postopanja. Ali ne bi to, če je potrebno, lahko izvršili organi naše krajevne oblasti?

■ Neugodno vreme. Zadnje dni je vreme skrajno spremenljivo, razlike v temperaturi so znatne in nagle. Ponekod je padla tudi slana in napravila precejšnjo škodo na posevkih, posebno pa na sadnem drevju, ki je v najlepšem cvetju.

■ Klobuke, perilo, kravate nudi ugodno JAKOB LAH, Maribor. 1184

■ Nesreča delavca. Včeraj je krožna žaga odrezala tri prste na desni roki 40letnemu delavcu Josipu Leonhardu iz Presternice, ki je zaposlen na žagi v Vrtni ulici.

■ Nesrečen padeč. V Vojašniški ulici je večeraj v svojem stanovanju padel Ivan Časar tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo pod kolenom.

■ Karambol blizu Kamnice. Neki kolesar je večeraj popoldne trčil v kolo in vrgel na tla drugega kolesarja 15letnega vajenca Alfreda Laha. Lah se je pri padcu nevarno ranil na temenu in je moral v bolnico.

■ Nesreča. Pri Sv. Ožboltu ob Dravi je večeraj padel pri delu 58letni posestnik Anton Vrečko in se tako nevarno poškodoval na glavi, da je moral v bolnico.

■ Konj je ugriznil v četrtek popoldne 17-letnega, v Cvetlični ulici 33 stanujočega sedlarskega pomočnika Martina Vilčnika v obraz in ga tako poškodoval, da so ga morali prepeljati v bolnico.

■ Samomor? Marja Kok je javila policiji, da je v terek nenadoma izgubil njen mož Anton Kok, usnjarski pomočnik, ki je bil zadnje dni zelo zmeden in potr in je često govoril o samomoru.

■ Težka nesreča krovea. V Prepeljah na Dravskem polju je v četrtek padel med delom z neke strehe 72letni krovac Franjo Pippenbacher, si zlomil levo roko in se tudi notranje nevarno poškodoval. Prepeljali so ga v tukajšnji bolnišnico. Njegovo stanje je vsled visoke starosti zelo resno.

■ Nesreča posestnice. Med delom na domačem dvorišču je v četrtek padla 27letna posestnikova žena Matilda Megličeva iz Rač tako nesrečno, da si je zlomila levo nogo. Zdravi se v tukajšnji bolnišnici.

■ Ob prste. Pri rezanju slame je rezilo odrezalo v sredo 25letnemu posestniškemu sinu Martinu Hortku v Ribnici na Pohorju tri prste na levi roki. Hortek je moral v tukajšnje bolnišnico.

Pragersko

■ Poroka. Poročila sta se dne Anton Kmetec in Marija Pernatova, oba iz Strazgovc pri Pragerskem. Bilo srečno!

■ Cepljenje proti osepnicam. Danes v soboto od 8. ure jutraj dalje bo v tukajšnji osnovni šoli obvezno in brezplačno cepljenje otrok proti kozam ali osepnicam.

■ Igra. Prosvetno društvo iz Črešnjevca bo priredilo jutri, v nedeljo, ob 15. uri popoldne v tukajšnji osnovni šoli igro »Tri sestrec« in burko »Čašica kave«. Vstopnina bo majhna.

Poljčane

■ Razstava poljedelskih strojev. Strojna tovarna in livarna Ježek, ki je pri nas uredila stalno zalogo in prodajo raznih poljedelskih strojev, bo sredi tega meseca priredila razstavo svojih strojev.

■ Sejem. Naslednji sejem — tretji v tem letu — in to za živino in blago, bo pri nas v ponedeljek po Križevem, t. j. 18. maja.

Razširjajte Jugoslovana!

Jz drugih banovin

Samomor bankirja Ugleše Krestića

Tajna o nenadnem izginotju direktorja Rusko-slovske banke v Beogradu je pojasnjena. Njegovo truplo je predvčerajšnjim našel v Donavi 10 km od Beograda ribič Ivan Gjeorgijević iz Starih Balovca. Ribič Ivan je zgodaj zjutraj s svojega čolna opazil na vodni površini črn predmet, ki je bil podoben kosu lesa. Odpejal se je s čolnom proti plavajočemu predmetu in ko se mu je približal, je ves osupel opazil, da gre za človeško truplo. Privezal je truplo na čoln in ga spravil na obrežje. Sodeč po obleki, je neznanec pripadal boljšim krogom. Na roki je imel lepe rokavice. Oblečen je bil v lepo obleko in ogrnjen s plaščem. Ribiča je pa najbolj iznenadilo to, da je utopljenec imel privezana pod pazduho 2 komada opeke in velik kos svinca. Samomorilec je bil pogrešani bankir Ugleša Krestić. Ker je bil dober plavač, si je pred samomorom obežil obleko, se zavil v plašč in skočil v reko. Bal se je gotovo, da bi se v zadnjem trenutku premislil in začel v vodi plavati. Ribiči so o najdbi takoj obvestili oblasti in izročili tudi listine in denar, ki so ga našli pri utopljenecu. Kdo je utopljenec, je spoznal učitelj Nikola Mudrić iz Starih Banovce; ta je tudi obvestil o dogodku ravnateljstvo Rusko-slovske banke v Beogradu. Od tod so obvestili o tragični smrti bankirja tudi Krestićevo rodbino. Njegovo truplo je ležalo v vodi že 7 dni, torej od dneva, ko je Krestić izginil v Novem Sadu.

Pretekli četrtek je namreč Krestić zapustil neki novosadski hotel in neznanokom odšel. Svoj kovčec je pustil v hotelu. Najbrž je že isto jutro skočil z novosadskega mostu v Donavo. Ker je bil obežen so ga valovi takoj zagnili. Pri samomorilu so našli razen legatimacij tudi potni list, ki je bil na novo po-

trjen, kar je sprva opravičilo sum, da je Krestić pobegnil v inozemstvo. Najbrže je imel namen odpotovati v Avstrijo in tam izvršiti samomor. V beležnici, ki so jo našli v njegovem žepu, je bankir imel zaznamovane ljudi, katerim je posodil znatne vsote. Zapisal je tudi imena onih oseb, katerim je poslal poslovilna pisma pred samomorom. Pri sebi je imel 360 Din. Samomor je izvršil zaradi neuspehov v svojih bančnih poslih.

Strašno maščevanje otroka

Kakor smo poročali, je 5. t. m. uničil požar v Ostricah pri Novem Marofu 14 kmečkih hiš in 12 velikih gospodarskih poslopij. Ogenj je nastal popoldne, ko so bili domači zaposleni na polju. Ker je pihal veter, se je požar hitro razširil. Ko so prišli ljudje domov, so našli pogorišča namesto hiš. Gasit se prihitela gasilna društva iz Novega Marofa, iz Varaždina in iz Varaždinskih Toplic, ki so preprečili še večjo katastrofo. Na mesto požara je prišel tudi sreski načelnik g. Turkalj.

Zanimivo je, da je požigalec 6-leten otrok, kakor je preiskava ugotovila. 6-letni Djuro, sin nekega Stipana se ni hotel igrati s svojim mlajšim bratom in ga je zato mati natepla. Otroku je materi takoj zagrozil: Ker si me tepla, bom zažgal skedenj! Kmalu nato je mati opazila z njive, da je otrok res skedenj zažgal in nato pobegnil ter ga še do danes niso našli. Skodo cenijo na 400.000 Din.

■ Nevihča nad Medjimurjem. Iz Čakovca poročajo, da je divjala v četrtek nevihta, ki je zahtevala 2 žrtvi. V vasi Zbaniku v občini Sv. Martin je strela ubila poljedelca Karla Nagyja. Poginila sta tudi konja s katerima je oral na njivi. V Belci pri Čakovcu je pa strela ubila neko kmetico, ko je delala na polju.

Gelje

* Društvo stanovanjskih najemnikov je na svojem zadnjem običnem zboru sklenilo, da se da se razide, ker v današnjih prilikah ne more nuditi članstvu nikake pomoči. Premoženje se bo razdelilo med reveže mestne ter okoliške občine.

* Invalidska tombola bo jutri popoldan na Dečkovem trgu. Podpirajte vojne žrtve!

* Smrtna kosa. V javni bolnici je 7. t. m. umrl 59-letni Zajc Alojzij, hlapec pri stavbeniku Kukovu na Lavi.

* Mestna knjižnica je v mesecu aprilu izposodila 1117 strankam 2410 knjig.

* Južnoštajerska vinarska zadruga na vinski razstavi v Mariboru. Na I. banovinski vinski razstavi in vinskem sejmu v Mariboru, ki se vršita od 10. do 12. maja, bo Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju častno zastopala. Razstavila bo 17 vrst vina, med temi Haložana, Ortljeba iz Šmarja 1929 ter 1930, Bizeljčane, celo vrsto Ljutomerčanov ter vina iz mariborske okolice. Posetniki razstave se posebej opozarjajo na ta vina.

* Ljudska posojilnica v Celju je naklonila Krajevni zaščiti dece in mladine 500 Din, za kar se ji društvo iskreno zahvaljuje.

* Sport v nedeljo. Jutri dopoldan ob 9. na Glaziji nogometna tekma med rez. SK Celje ter rez. SK Olimp — Gaberje, nato prvenstvena tekma med hazeno SK Celje ter hazeno SK Sevnica. Popoldan ob 15. pri Skalni kleti prvenstvena tekma med Atletiki ter SK Trbovlje, ob 16:30 na Glaziji prijateljska tekma med SK Celje ter SK Rapid — Maribor.

* Prodajalka časopisov izgubila denar. Prodajalka časopisov Kave Antonija je 5. t. m. na poti od Jurčičeve ulice do Masarykovega nabrežja izgubila svojo listnico iz rjavega usnja, v kateri je bilo 12 bankovcev po 10 Din. Ker je ženska revna in trpi občutno izgubo, se naproša pošteni najditelj, da naj denar odda na predstojništvu mestne policije.

* Nezgode. V Zabukovci so se otroci igrali s tem, da so v posodah mešali karbid in vodo, posodo zaprli in čakali, da poči. Pri taki eksploziji je bil 11-letni rudarjev sin Potočnik Joško hudo ranjen v obrazu. — 49-letni mlinar Grum Jakob iz Kasaz pri Ljubljani je padel z voza in si zlomil levo nogo. — 69-letnega delavca Windišca Josipa iz Laškega je neki pes podrl, tako da si je delavec pri padcu zlomil desno nogo. — Vsi ponesrečenci se nahajajo v celjski bolnici.

* Težka nezgoda neznanega motociklista. V četrtke zvečer je prišel na rešilno postajo neki šofer povedat, da je opazil v jarku ob cesti v Levcu nezavestnega človeka, poleg katerega je ležalo motorno kolo. Nemudoma se je odpravil rešilni avto v Levce ter nezavestnega neznanca odpeljal v bolnico. Niso mogli ugotoviti, kdo da je ponesrečenec ter na kak način se je ponesrečil. Ker je kolo nepoškodovano, je verjetno, da je sam padel v jarek.

Novo mesto

Gasilec iz Novega mesta in okolice imajo jutri ob desetih dopoldne svojo običajno vsakoletno mašo pri Božjem grobu na Grmu. Spremi jih mestna godba.

Radio-predavanje. Nocoj ob 6. uri predava učitelj g. Viktor Pirnat v ljubljanskem radiu o dragulju dalmatinskih voda, o prelestnem otočju Lokrumu pred Dubrovnikom.

Dvořakov večer priredi Sokolski orkester nocoj v lastnem domu.

Mlekarno in zajuterkovalnico so otvorile v Hladnikovi hiši »Zadružne osrednje mlekarnice iz Bele cerkve.

Trebnje

Ljudsko delo. V prihodnjih dneh se prične v občini Trebnje ljudsko delo. Zavezanci bodo razdeljeni po vsej občini, tako da bodo vse ceste enako popravljene.

Nov most. Uprava državnih cest namerava zgraditi nov železobetonski most čez Temenico v Ponikvah pri državni cesti. Z gradbo mostu bo združena tudi preložitve Temenice na dolžino 80 m. Komisijski ogled bo na licu mesta na Ponikvah 21. maja t. l. ob 9:45. K ogledu vabljeni vsi sosedeji in interesi!

Občinska seja bo v nedeljo ob pol 8. uri dopoldne. Na dnevnem redu so važna vprašanja reorganizacije mej upravne občine Trebnje ter združitve celega sodnega okraja v eno občino. Ljudstvo z velikim zanimanjem pričakuje izid te seje.

Potovanje po zvezdi večernici

71. Prav tedaj, ko sta deček in deklica premišljevala, kako bi splezala na tla, sta zagledala še drugo čudo: ogromnega polža. Lezel je s svojo veliko hišo na hrbtu naravnost proti gobi. Mlada popotnica sta radovedno obstala, da bi videla, kaj bo. Polž se pa za njiju ni prav nič zmenil. Naglo in slastno se je pričel gostiti z okusnim prigrizkom. »Gobo nama bo pojedel!« je dejala Danica in se zasmejala.

Obsojen ponarejevalec denarja

Mednarodni pustolovec Jovan Popović obsojen na dve leti in en mesec ječe

Maribor, 8. maja.

Pred malim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča je stal danes 52-letni Jovan Popović, bivši trgovec iz Beograda, sicer pa znan mednarodni pustolovec, ki je prehodil že vse dele sveta in povsod poskušal svojo srečo. Nešteto krat je prišel v raznih državah v konflikt z zakonom, posebno zaradi ponarejanja denarja. Tako je bil l. 1923. obsojen na težko ječo v Los Angelesu v Kaliforniji, l. 1928. na Dunaju radi goljufije itd.

Lani v decembru je Popović prišel iz Beograda v Maribor, od koder se je dne 17. decembra odpravil proti državni meji pri St. Ilju. Tu je hotel že zjutraj na avstrijsko stran, a opazil in zavrnil ga je orožnik Finhut. Popoldne je spet skušal preko meje, a s še manjšo srečo. Dohitel ga je finančni stražnik Rupert in ga aretirat. Med potjo na orožniško postajo je Popović raztrgal neki ovoj in ga hotel za-

vreči. Ko mu ga je finančni stražnik odvzel in ga pregledal, je našel v njem fotografske plošče s posnetki bankovcev angleških funtov šterlingov. Pri poznejši preiskavi pa so našli pri njem še druge predmete, potrebne za ponarejanje denarja in vodni tisk angleških novčanov po 5 in 10 funtov. Ko je finančni stražnik Rupert aretirat Popovića, mu je ta ponudil 100 Din, da bi ga izpustil.

Pri zaslišanju v St. Ilju, na tukajšnji policiji in tudi pri današnji razpravi je obtoženec trdil, da so bile plošče namenjene le za reklamo za neko milo, da mu jih je dal baje v Beogradu neki Alfred iz Berlina in mu naročil, naj jih odnese v Nemčijo. Sodniki pa seveda niso verjeli in so Popovića obsodili na 2 leti in 1 mesec težke ječe, 400 Din denarne kazni in na izgubo častnih državljskih pravic za dobo 5 let.

Krvav dogodek na Dunajski cesti

Bosanec Hamzić, ki je zaklal delavca štrajnerja, obsojen na 6 mesecev zapora — Kazen se mu je odložila na 3 mesece in je bil takoj izpuščen

Ljubljana, 8. maja.

Dopoldne se je vršila pred senatom trojice pod predsedstvom sodnega svetnika Kralja zanimiva obravnava proti 24-letnemu Bosancu Ibrahimu Hamziću iz Velike Kladuše, srez Cazin, muslimanu, oženjenemu delavcu v Ljubljani, stanujočemu v mestni gramozni jami ob Vodovodni cesti. Obravnava je prisostvovala številno občinstvo. Dravno tožilstvo je zastopal namestnik g. Goslar, obtoženca je zagovarjal odvetnik Milčinski.

Obtožnica

Pokojni Franc Štrajner je 15. marca t. l. imel na Smartinski cesti z nekim Ahmedovićem in drugimi bosanskimi delavci incident in je pri tej priliki poškodoval Ahmedovića na glavi. Zato je bil 2. aprila zaslišan kot osumljenec pri deželnem sodišču. Poškodovani Ahmedović, ki je bil istočasno povabljen s Štrajnerjem, se ni javil k zaslišanju. Na povratku s sodišča je pokojni Štrajner v družbi s svojim najemodajalcem zakonskima Kržišnik in s prijatelji Francetom Šturmom, Alojzijem Končanom in Francetom Mihevcem šel v gostilno Kovač v Kolodvorski ulici, kjer so spili 3 litre belega dalmatinskega vina in se nato vračali proti domu. Na Dunajski cesti blizu Linhartove ulice je družbo prehitel obdolženec s svojo ženo. Na Kržišnikovo opozorilo, da je to tisti Bosanec, s katerim je Štrajner imel incident na Smartinski c., je Štrajner pohitel za obdolžencem, vendar v njem ni spoznal onega, ki je bil tudi pozvan na sodišče k zaslišanju. Ko pa mu je Kržišnik ponovno zatrnil, da je obdolženec identičen z onim Bosancem, je Štrajner zopet šel za obdolžencem in ga poklical, češ da se ima z njim nekaj zmeniti. Obdolženec pa se ni hotel s-

Štrajnerjem pogovarjati in se je umaknil na drugo stran ceste. Ko pa je Štrajner z dvema spremljevalcema prišel zopet k obdolžencu, je ta nenadoma izvel iz nožnice velik bosanski nož in z njim trikrat z vso silo zamahnil proti v bližini stoječemu Mihevcu, Končanu in Štrajnerju. Prva dva sta se še pravočasno umaknila, Štrajner, ki je pa ostal na svojem mestu, pa je bil zaboden v pljuča in je čez tri ure izdihnil.

Obsodba

Namestnik državnega tožila g. Goslar je poudarjal, po zaslišanju obtoženca in prič, da o silobranu ne more biti govora in je predlagal ostro kazen.

Zagovornik Milčinski je navajal, da je bil Štrajner znan izzivač in nasilnež. Njegovi starši sami so bili mnenja, da jo bo še enkrat izkupil. Hamzićeva obramba je bila potrebna. Iz tega, da je obdolženec, se mu ne sme odrekati vera. Predlagal je njegovo popolno oprostitev.

Zagovornikova izvajanja je Hamzićeva žena, slabotna, suha ženska, očitno težko bolna, večkrat prekinila z vzkliki, radi česar jo je dal predsednik odstraniti iz dvorane. Zunaj je izbruhnila v krčevit jok: Hotela bi, da padem pred sodniki na kolena in jih s povzdignjenimi rokami prosim milosti. Komaj so jo utolažili.

Predsednik senata je po kratkem posvetovanju razglasil obsodbo, da se obsoja Hamzić radi prekoračenega silobrana na 6 mesecev zapora — v kazni pa se mu šteje preiskovalni zapor od 2. aprila dalje — in na povračilo kazenskih stroškov. Na zagovornikovo prošnjo mu je senat odložil kazen za tri mesece, da bo med tem pomagal ženi, ki živi z dvema otrokoma v veliki bedi in pomanjkanju.

Roparski umor v Kriški gori pri Žužemberku

Zužemberk, 7. maja.

Danes zjutraj se je bliskoma razširila po trgu vest, da so našli v vinogradu v Kriški gori umorjeno 78 let staro prevzitarico Marijo Boker. Stanovala je v zidanihi, kakih 200 m od ceste, ki pelje iz Žužemberka proti Stični. Posedovala ni razen zidanice in malega vinograda ničesar. Bila je občeznana kot skromna ženica, ki si je svoje vsakdanje življenske potrebščine pridobila s težavo ter so ji ljudje čisto priskočili na pomoč, da so jo ubranili pred pomanjkanjem. Imela je v Ameriki sina, kateri je pa pred kratkim umrl ter ji je poslal sinova žena mal denarni znesek, da bi ji bilo s tem vsaj malo olajšano življenje. Ljudje so to sveda zvedeli ter začeli govoriti o dolarjih, ki jih je do bila ženica iz Amerike. To je bil tudi glavni vzrok, da se je neki brezvestnež polakomnil tega denarja in jo na zverinski način umoril.

Umorjenka je bila napadena v noči dne 6. t. m. Po vsem sodeč še ni legla k počitku, ker je bila, ko so jo našli umorjeno, v svoji dnevni obleki, kakor so jo videli prejšnji dan sosedje. Napadalec je strl šipo na vratih, odmaknil zapah ter vdrl v zidnico in ji nato prerezal vrat. Nesrečnica se je morala obupno boriti z napadalcem, kar dokazuje nered v stanovanju. Postelja je vsa razmetana, odeja na tleh, kakor tudi drugi predmeti, vse odkravljenno in raztrgano. Po mizi, postelji in steni se vidijo krvavi odtisi rok nesrečnice, ki se je skušala v zadnjem hipu rešiti morilca. Toda njena borba je morala biti kratka, ker vsled strašne rane je kmalu izkravavela in podlegla. Po tem groznem dejanju jo je zverinski morilec zavlekel iz zidanice, kjer jo je vrgel čez škarpno po vinogradu. Obležala je kakih 5 metrov od kraja zločina. Po končanem strašnem dejanju je šel morilec nazaj v zidnico, tam si je umil okrvavljene roke v škafo vode in nato prebrskal stanovanje. Značilno za ciničnost zločinca je, da si je privoščil še nekaj prigrizek, kar priča polna posoda rabljene masti na ognjišču.

Po obvestilu je orožništvo takoj začelo iskati zločinca. Morilec je pustil za seboj znake, ki bodo omogočili ugotoviti, kdo da je. Na sredi sobe je ležala cunjva vsa krvava, pod katero se pozna natančen odtis čevlja. Ti odtisi se popolnoma ujemajo s stopinjami, ki vodijo od kraja zločina po vinogradu proti cesti. Niti za zločinca ne vodijo daleč, ker po vsem sodeč je sto-

ril to domačin, kateremu so bile prilike dobro znane.

Na kraju nesreče se je zbralo ogromno ljudi, ki so se zgražali nad podlim morilcem, ki je umoril staro in siromašno ženo. Upamo pa, da orožništvo izsledi morilca in ga preda roki pravice.

Kranj

Strelska družina v Kranju javlja svojim članom, kakor tudi nečlanom, da se bo v nedeljo radi dežja prekinjena malokalibrska tekma nadaljevala v nedeljo 10. t. m. od 14. ure naprej na vrtu hotela »Stara pošta«. Redne strelske vaje se vršijo vsako nedeljo dopoldne in popoldne na strelišču v Struževem.

Kino Talija predvaja v petek 8. maja in v soboto 9. maja vsakokrat ob 9. uri nemi vefilim Poročnik njezine Visokosti v glavni vlogi Svetislav Petrovič in Agnes Esterhasy ter z dodatkom zvočne velese igre. V nedeljo 10. maja 100% nemški vefilim Valček v spalnem vagonu v glavnih vlogah: Albert Paulig, Falkenstein, Fritz Schultz, Lucia English, Adele Sandrock, Truda Broliner, Angelo Ferrari, Maks Wilsem. Predstave ob 5., 7. in 9. uri, v ponedeljek pa ob 9. uri.

Št. Jurij ob južni železnici

Še o vlamu. Kakor je »Jugoslovan« že poročal, se je izvršil v trgovini g. Anton Fedrana pred kratkim velik vlam. Zlikovci, ki jim je bila hiša dobro znana, so vdrl v dobro založeno trgovino iz dvorišča. Zasledovanje vlomilev ni bilo lahko, takoj ko se je pa tukajšnjim orožnikom posrečilo najti shranjene stvari na kozoletu g. Urleba v Lokarjih, so šli le ti za pravo sledjo in aretirali dva vlomilca in priležnico enega od teh, pri kateri so zasegli veliki del ukradenih predmetov. »Dobro informirana« ljubljanska dnevnikarica sta poročala, da je zlikovec izsledila celjska policija, kar pa ne odgovarja dejstvu, temveč jih je izsledilo in aretiralo naše vestno orožništvo pod vodstvom komandirja Cvetkovića, ki je trojico izročil za čas zaslišanja policiji v Celju. Sedaj je do malega vse pokradeno blago najdeno, manjka le še blaga za približno 1000 Din.

Velika nevihta. V sredo popoldne je bila nad Št. Jurjem velika nevihta z gromom in točo, udarilo je tudi v novo veliko gospodarsko poslopje g. Mastnaka. Večje škode ni bilo.

Stavbeno gibanje. Stavbena vrzel, ki je ločila takozvani »spodnji trg« od tesno zazidanega »gornjega trga« se lepo izpopolnjuje in bodo v tem delu letos postavljene zopet dve lični vili. In to želez. uradnika Petka in veterinarja Uršiča. V kratkem bo dograjena tudi nova gospodinjstva šola, ki je bila že lani pod streho.

Iz policijskega predala

Ljubljana, 8. maja.

Posledice uzaljene ljubezni

Frančiška K., roj. leta 1906. v Ameriki, pristojna v Šmarje Sap. srez Ljubljana-okolica, samska delavka iz Zaloga pri Skofljici, je prijavila policiji, da jo je samski delavec državne železnice Franc H., roj. leta 1903. v Mostah, v telcu zadnjih treh let v času, ko je imela z njim ljubavno razmerje, prevaril pod obljubo zakona za 2400 Din, ki mu jih je dala v zneskih 400, 300, 200, 100, 50 in manj Din, kolikor je pač zahteval. H. je prekinil z njo ljubavno razmerje in začel ljubiti drugo dekle, s katero se namerava v najkrajšem času poročiti.

Frančiška je izpovedala, da je bil K. pripravljen, da ji povrne omenjeni znesek in da ji je že dal dvakrat po 200 Din. Tudi jo je prosil, naj ga ne naznani policiji. 6. t. m. pa ji je nenkrat izjavil, da je ni za noben znesek prevračil in da ji ni tudi nič dolžan.

H. je zaslišan, priznal, da je Frančiški obljubil zakon, da pa je ne more poročiti, ker je imela v istem času kakor z njim ljubavno razmerje tudi z drugimi moškimi. Frančiška mu je pač izročila nekaj denarja, vendar ne celih 2400 dinarjev.

Dve nesreči in napad

18-letna delavka Marija Ježek z Ježice si je v tovarni »Jugoslovan« uredila z nožem v desno nogo. — 6-letnemu sinu posestnice Stanku Podgorščku iz Vodice je njegov 10-letni brat po nesreči odseknil s sekirko 2 prsta na levi nogi.

56-letni posestnik Franc Javornik iz Rodic, občina Jarše, se je mudil v neki gostilni v Domžalah. Neki gost ga je pričel izzivati in ker ni hotel reagirati, je razjarjen potegnil nož in ga zabodel v levo roko.

Sreča v nesreči

88-letni delavec Franc Marčun iz Bukovice pri Vodicah, je padel raz stavbnega odra na stavbi remize ob Celovski cesti v Zg. Siški 5 m globoko. Na splošno zažudenje tovarišev, ki so mu takoj prhiteli na pomoč, je odnesel Marčun le lahke poškodbe, tako da mu niti ni bilo potreba v bolnico.

Braslovče

Kuluk. Županstvo Braslovče razglša, da so seznami zavezancev za ljudsko delo pri županstvu 14 dni na vpogled.

Poroča. V sredo sta bila poročena v Petrovčah g. Leopold Turnšek, veleposestnik iz Gorice in gđ. Anica Rojnikova, po domače Plavčeva iz Podvrha pri Braslovčah, hčerka uglednega veleposestnika. Bilo srečno!

Trzin

Trzin lepo napreduje in prekaša v tem pogledu marsikatero vas. Najstarejša izmed vseh ustanov je gasilno društvo, ki je proslavilo na Florijanovo nedeljo 25-letnico svojega požrtvovalnega delovanja. Ustanovitelja tega najpo-trebnejšega društva sta gg. J. Kralj in L. Bleje, takratni učitelj. Razen tega je še Nepolitično izobraževalno društvo, katerega ustanovitelja sta gg. J. Kralj (mlajši) in St. Sikerl. To društvo si je zgradilo svoj lastni dom, ki se imenuje: Trzinski dom za gospodarstvo in prosveto. Sedanji predsednik tega društva je nadučitelj g. A. Arrigler. Na dan slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda, t. j. 5. julija, bo blagoslovitev Trzinskega doma za gospodarstvo in prosveto. Nadalje pa imajo tudi kmetijsko podružnico, ki ima največ zasluga za gospodarski napredek občine Trzin.

Radio

Ljubljana, sobota, 9. maja. 12.15 Plošče (mesan program). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.00 Viktor Pirnat: Locrum — dragulj dalmatinskih voda. 18.30 dr. Čampa: Jugoslovska zakonodaja. 19.00 Pavel Kuna-ver: O Krasu. 19.30 Ga. Orthaber: Angleščina. 20.00 Bogo Plenčar: Sali. 20.30 Rezervirano za prenos. 22.00 Časovna napoved in poročila. 22.15 Radio-kvintet. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, nedelja, 10. maja. 9.00 Dr. Kovačič: Pravne norme, ki zadevajo našega kmeta. 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10.00 Versko predavanje: P. dr. R. Tominec. 10.20 Ferdo Jelenc: Knji-govodstvo za hotelirje. 11.00 Radio-orkester. 12.00 Čas, dnevne vesti, plošče, šlagerji iz zvočnih filmov). 15.30 Dvojboj na harmoniki (Magi-ster in Pristovec). 16.00 Predavanje: o Pavlini Pajkovi. 20.00 Koncert muzike Dravske divizije. 22.00 Radio-orkester. 22.15 Časovna napoved in poročila. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, sobota, 9. maja. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Koncert: Beethoven. 18.30 Novice. 19.50 Uvod k prenosu. 20.00 Opera, Beograd.

Zagreb, nedelja, 10. maja. 11.30 Dopoldanski koncert. 11.30 Kuhinja. 16.00 prenos tenisa tekme za Davisov pokal med Jugoslavijo in Japonsko. 17.30 Jazz orkester. 20.30 Pesmi in arije (Ar. Sielska). 21.50 Novice. 22.00 Lahka glasba: Radio orkester.

Beograd, sobota, 9. maja. 11.30 Plošče. 12.35 Radio orkester. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 16.30 Klavirski koncert. 17.30 Popoldanski koncert Radio orkestra. 18.00 Sokolstvo. 19.30 Predavanje. 20.00 Narodne pesmi. 20.30 Koncert (harfa in violina). 21.00 Plošče. 21.30 Poročila. 21.50 Po Evropi.

Beograd, nedelja, 10. maja. 9.00 Prenos iz Saborne cerkve. 10.30 Poljedelstvo. 11.00 Plošče. 12.30 Radio orkester. 13.30 Novice. 16.00 Delavska ura. 17.00 Zdravstvo. 17.30 Plošče. 19.30 »Iz mojih spominov« (Branislav Nušič). 20.00 Violinški koncert. 20.40 »Gospodična Julijac, tragedija Strindberg. 21.40 Novice. 22.00 Narodne pesmi. 22.30 Koncert balalajk.

Praga, sobota, 9. maja. 11.15 Plošče. 12.25 Bratislava. 15.50 Otroška ura. 16.30 Moravska Ostrava. 19.05 Bratislava. 20.00 Vokalni kvartet. 21.00 Brno. 22.30 Moravska Ostrava.

Praga, nedelja, 10. maja. 7.00 Koncert orkestra v Karlovih vratih. 8.30 Plošče. 9.00 Košice. 10.00 Brno. 11.00 Komorna glasba. 12.05 Poljudna glasba. 13.05 Plošče. 16.00 Brno. 19.00 Bratislava. 20.00 Poljudna glasba. 21.00 Radio orkester. 22.25 Orkestralni koncert.

Katastrofa svetovnega lesnega trga

Analiza zastoja lesne trgovine v svetovnem gospodarstvu nudi naravnost porazno sliko. Svetovna gospodarska kriza je povzročila tako katastrofalno zastojo, da je ž njim prav resno ogrožena vsa svetovna lesna trgovina. Praški narodni gospodar dr. K. Uhligh navaja indeks uvoza in izvoza posameznih držav-producentov, kakor tudi držav-konsumentov, ki nazorno prikazuje, kako ogromno se je znižala potrošnja lesa v posameznih svetovnih državah.

Izvoz lesa iz Češkoslovaške je v letu 1927 dosegal 110% povprečnega izvoza, v letu 1928 je indeks dosegel 93%, leta 1929 je padel na 67%, v letu 1930 pa celo na 52%. V prvem četrtletju tekočega leta je dosegel jedva 29% povprečnega izvoza. Tudi v Nemčiji niso razmere mnogo boljše. Od 120% v letu 1928 se je indeks izvoza znižal v prvem četrtletju tekočega leta na 42%. V Angliji se je isti indeks znižal od 117% na 76%. Francija je v tem oziru nekoliko boljše odrezala. Splošna slika kaže katastrofalno nazadovanje v srednji Evropi ter zmerno padanje v zapadni Evropi.

Lesni uvozi posameznih držav:

	1930	napram	prejšnj. letu	v milijonih Din
Anglija	11719	- 822	= - 7%	
Nemčija	5107	- 1397	= - 22%	
Francija	3459	+ 532	= + 15%	
Združene države	3255	- 1485	= - 31%	
Italija	2200	- 136	= - 6%	
Belgija	2172	- 367	= - 14%	
Madjarska	922	- 386	= - 30%	
Češkoslovaška	398	- 157	= - 29%	

V letu 1930 je Nemčija zmanjšala svoj uvoz za 1400 milj., istotako tudi Amerika. Anglija je sprejela za 800 milj. manj, Belgija in Madjarska skupno za tričetrt milijarde, Italija in Češkoslovaška skupno za pol milijarde manj. Edino Francija zaznamuje pol milijarde porasta, kar pa nikakor ne odtehta ogromnega nazadovanja na ostalih tržiščih. Procentualno največje poslabšanje izkazuje Amerika in Srednja Evropa, znatno manjše poslabšanje je opažati v zapadni Evropi. V splošnem znaša znižanje samo pri navedenih državah okrog 3 in pol milijarde dinarjev. Promet vseh svetovnih držav pa se je gotovo znižal za polnih 7 milijard dinarjev. V tem pa je vpoštet samo promet blaga, ki je potovalo preko državnih mej; če k temu prištejemo še odjem notranjih tržišč, pridemo do gorostasnih cenitev, ki znašajo po mišljenju dr. Uhligha najmanj 20 milijard Kč ali 33 milijard dinarjev.

Izvoz lesa v zadnjih dveh letih:

	1930	napram	prejšnj. letu	v milijonih Din
Sovjetska Rusija	5292	+ 1234	= + 30%	
Zedinjene države	2956	- 1260	= - 30%	
Poljska	2204	- 548	= - 28%	
Avstrija	1508	- 391	= - 21%	
Jugoslavija	1438	- 356	= - 21%	
Češkoslovaška	845	- 188	= - 18%	

Rusija je v obratnem letu 1929/30 izvozila za 1,2 milijarde več kakor v prejšnjem letu in znaša njen porast 30%. Rusija je s svojimi 5,2 milijardami drugi najvažnejši svetovni lesni izvoznik. Prvenstvo si je še v nadalje obdržala Kanada, ki je v letu 1929 izvozila za 9,24 milijard dinarjev in je njen delež v svetovni lesni dobavi v letu 1930 znašal samo nekaj preko 6 milijard dinarjev. Ostala dva veleizvoznika Švedska in Finska, ki sta v letu 1929 še prednjačili Rusiji vsaka z nad 5 milijardami, sta v letu 1930 doživeli tako veliko nazadovanje, da sta jedva dosegli vsaka po nekaj nad 3 milijarde izvoza. Vsekakor sta obe ti dve državi manjšega kalibra po številu prebivalstva in zato ruski napredek ne pade tako očito v oči; vendar je to napredovanje Rusije doseglo, da se je situacija manjših dobaviteljev, ki je vsled splošne gospodarske krize itak reducirana na minimum, še znatno poslabšala. Kakor je iz zgornje tabele razvidno, so vsled ruske konkurence bile najbolj oškodovane Poljska, Avstrija, Jugoslavija in Češkoslovaška. Ameriško nazadovanje je v prvi vrsti pripisati zmanjšanemu odjemu kolonij, kamor je v glavnem usmerjen ameriški lesni izvoz. Vsa nazadovanja v letu 1930 pa so se pomikala več ali manj v mili obliki, medtem ko je propast v prvem četrtletju tekočega leta naravnost katastrofalna. Statistični podatki, ki bi zanesljivo pokazali to ogromno nazadovanje so iz nekaterih važnejših uvoznih držav poznani in kažejo za Nemčijo 55%, za Anglijo 40% in za Češkoslovaško 54% nazadovanje napram lanskemu letu.

Ali je lesna kriza že dosegla kulminacijo še ni mogoče ugotoviti. Vsekakor pa bodo katastrofe še znatno večje, če bo Rusija trdovratno uveljavljala svoj izvozni načrt in pritiskala z izvoznim lesnim dumpingom. Lansko leto je znašal izvoz 7,5 milj. ton, po načrtu bi se ta količina imela letos povečati na 10 milj. ton. S tem postajajo deleži ostalih držav vedno manjši in vsled stalno večjih ponudb morajo tudi cene še popuščati. Situacija postaja na ta način tudi, če bi se svetovna gospodarska kriza omilila, za manjše izvoznike še vedno brezupna.

februarja so padle cene za 0,6. meseca marca pa za 0,3. Najvažnejša živila so se celo nekoliko podražila. Gospodarski urednik »Timesa« pravi, da se položaj v industriji tako dolgo ne bo izboljšal, dokler ne bodo prišle naraščati cene živilom in industrijskim proizvodom. Clankar omenja dalje, da so se zaloge trgovcev in industrijcev zmanjšale, ker je zaradi preniklih cen zelo padla produkcija. Končno pravi, da se morajo cene živilom v kratkem dvigniti.

Sadjarški kongres. V četrtek popoldne je bila v prostorih poljedelskega društva konferenca, na kateri so razpravljali o določitvi dela in programa sadjarškega kongresa, ki bo letos v enem izmed sadjarških središč države. Na razstavi bodo zastopani sadjarški pridelki iz vseh krajev naše države, zlasti pa vzorci sadja, ki ga je treba pri nas gojiti, in način cepljenja sadik, posebno sliv. Na kongresu bodo razpravljali tudi o uspešnih sredstvih za proučevanje pobljanja sadnih škodljivcev ter o ukrepih, ki jih je treba storiti, da se tudi pri nas poveča izvoz sadja v inozemstvo.

Dobave

Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 21. maja t. l. ponudbe glede dobave bakrene žice, kabla, tehtnice in strojnih pil. Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 16. maja t. l. ponudbe glede dobave 700 kg železne žice in 20 metrov gumijevih cevi; do 21. maja t. l. pa glede dobave 120 m³ lesa.

Borzna poročila

dne 8. maja 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 8. maja. Amsterdam 22-835, Berlin 13-520-13-550, Bruselj 7-8887-7-9187, Budimpešta 9-9136, Curih 1095, Dunaj 7-9807-8-0107, London 276-38, Newyork 56-61-56-81, Pariz 222-13, Praga 167-91-168-71, Trst 297-36-297-51. Zagreb, 8. maja. Amsterdam 22-835 bl., Dunaj 798-07-801-07, Berlin 13-52-13-55, Bruselj 788-37-792-37, Budimpešta 789-86-792-86, London 275-98-276-78, Milan 296-382-298-382, Newyork ček 56-61-56-81, Pariz 221-13-223-13, Praga 167-91-168-71, Zürich 1093-50-1096-50.

Curih, 8. maja. Beograd 9-1340, Pariz 20-285, London 25-2425, Newyork 518-90, Bruselj 72-175, Milan 27-1675, Madrid 53-25, Amsterdam 208-525, Berlin 123-60, Dunaj 73-03, Sofija 3-76, Praga 15-37, Varšava 58-15, Budimpešta 90-5325.

Beograd, 8. maja. Berlin 13-52-13-55, Bruselj 788-37-791-87, Budimpešta 989-86-992-86, Dunaj 798-07-801-07, London 275-98-276-78, Milan 296-36-298-36, Newyork 56-61-56-81, Pariz 221-13-223-13, Praga 167-91-168-71, Zürich 1093-50-1096-50.

Dunaj, 8. maja. Amsterdam 2285-52, Atene 9-2124, Beograd 12-5037, Berlin 169-21, Bruselj 98-75, Budimpešta 123-88, Bukarešta 4-23, London 34-565, Madrid 73-90, Milan 37-205, Newyork 710-45, Pariz 27-155, Praga 21-0437, Sofija 5-1465, Stockholm 190-40, Kopenhagen 190-15, Varšava 79-59, Zürich 136-88.

Vrednostni papirji

Zagreb, 8. maja. Drž. papirji: 7% inv. pos. 80-88-50, voj. škoda ar. 426-427 (426), kasa 426-427 (426), dec. 425-50-426-25, 4% agr. obv. 51 d., 7% Bler 82-625-83, 8% Bler

Od danes naprej pride v prodajo

slededeče:

Oddelek C
za nogavice,
žepne robce in
drugo drobnino
se otvori v
sredo 13. t. m.

- Tiskani poplin à Din 10—
 - Etamin v modnih vzorcih „ 12—
 - 120 cm Damastgradl za žimnice „ 23—
 - 150 cm platno za rjuhe „ 19—
 - 80 cm angleški fini šifon „ 10—
 - Svilnate platnene rute ogrinjal-ke 2 m v kvadratu s franžami „ 75—
- in velika množina angleških štofov, moderni vzorci, po skoro polovico reduciranih cenah.

Družba COMMERCE

Tavčarjeva ulica 2 — v prvem nadstropju

92-625-93, 7% pos. hipot. b. 84-50 d., Begluške 66-50-67. — Banke: Hrvatska 50-60, Praštediona 928-935, Union 174-176, Jugo 73-74, Ljublj. kred. 120 d., Medunarodna 67 d., Narodna banka 7850-7900, Srbska 187-190. — Industrija: Sečerana 290-295, Trboveljska 304-307, Slavonija 200 d., Vevče 120 d., — Tob. srečke 22-25, Rdeči križ 40 d., Zemaljska 140-143, Nar. šumska 25 d., Guttman 128 do 131, Slaveks 25-33, Danica 81-85, Drava 235 do 237, Isis 45 d., Dubrovačka 350-380, Jad. plovidba 510-525, Oceanija 180-194.

Beograd, 8. maja. 7% inv. pos. 88-89, 7% Ber 83, 7% pos. hip. b. 85-50-85-75, 4% agr. obv. 51-25-51-50, 6% begl. obv. 67, tobačne srečke 19-22, vojna škoda 426-426-50, Narodna banka 7750, Dunaj, 8. maja. Bankverein 16-05, Kreditni zavod 45-20, Dunav-Sava-Adria 13-65, Trbovlje 37, Leykam 3.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu
London, 8. maja. 7% Blaire 81-25-82.
Newyork, 8. maja. 8% Bler 91-50-92, 7% Blaire 81-25-82, 7% pos. Drž. hip. b. 85-85-50.

Žitna tržišča
Tendenco na ljubljanskem tržišču čvrsta, brez prometa.

Novi Sad, 8. maja. Koruza: baška, sremska 102-104, baška, sremska ladja Dunav, Sava 100 do 102. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 2 vagona, koruza 46, moka 4, otrobi 2 vagona. Tendenco: stalna.

Sombor, 8. maja. Pšenica: baška potiska šlep 80 kg 185-190, okolica N. Sad 78-79 kg 170-50 do 172-50, gornjebaška 79-80 kg 180-185, sremska, slav. 78 kg 162-50-167-50. — Koruza: baška 102-104, maj 102-50-105, Dunav šlep 102 do 105. — Moka: baška Og. 225-265, 2. 225 do 235, 5. 205-215, 6. 195-205, 7. 160-165, 8. 135-140. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendenco: stalna. Promet: 86 vagonov.

Budimpešta, 8. maja. Tendenco: ustaljena, promet: minimalen. Pšenica: maj 15-32-15-35 (15-32 do 15-33), jun. 15-19-15-21 (15-18-15-19). — Rž: maj 13-90-14-05 (13-95-14). — Koruza: maj 13-98-14-10 (14-10-14-11), jul. 14-04 do 14-29 (14-24-14-26), avg. 14-30, trans. maj 11-30 (11-30-11-35).

Ljubljansko lesno tržišče
Tendenco slaba, brez prometa.

Mali oglasi

Oglasi socijalno in posredovalne vsebine: beseda 50 par. Najmanj Din 5—. Oglasi reklamnega in trgovskega značaja: najmanj Din 10— (do 5 besed). Vsaka nadaljna beseda 50 par. Za pismene odgovore priložite snamko.

Kavarna
Restavracija Klot
„Zvezda“
Dnevno koncert
lastnik Fr. in Roza
Krapeš, vulgo „Ziveli“
Ljubljana
762

Foto aparati
foto potrebšine
Kosmetika
Drogerija
Hermes
Ljubljana
Miklošičeva c. št. 50

Telefon 2059
Premog
suha drva
Pogačnik, Bohoričeva
ulica 5

Fotomeyer
Maribor, Gosposka ul.
39. - Vse foto-potrebšine kakor aparati se dajejo na obroke. Izdelava amaterskih slik v 4 urah. 986

Okrajne zastopnike
za vse sreze sprejemamo, sposobne tudi proti fiksni plači. Pripravno zapenjivanje orožnike, učitelje itd. Pismene ponudbe na „UNION“, zavarovalna družba, Ljubljana, Miklošičeva c. 7/III. 1222

Nogavice, rokavice, volna in bombaž 463
najceneje in v veliki izbiri pri
KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

Gospodarske vesti

× **Objava.** Dne 26. maja 1931 se vrši pri direkciji državnih železnic v Ljubljani prva javna oertalna licitacija v skrajšanem roku za zgradbo železobetonskega nadvoza v Radovljici. Načrte, proračune in druge podatke se dobi od 15. maja 1931 dalje pri direkciji državnih železnic v Ljubljani v ljubljanskem dvoru, soba št. 98.

× **Bilančni zaključek škodovih tovarn.** Skodove tovarne in društvo rudnikov in topilnic, katerih večina delnic pripada družbi »Union Européenne« in »Schneider-Kreuzotovem konsorciju«, so imele lani 76 milijonov Kč čistih dohodkov. Lani so sprejele naročil za 3 milijarde 19 milijonov Kč, to je 449 milijonov več kot leta 1929. V tovarnah je bilo leta 1930 zaposlenih 28.191 delavec in uradnikov, to je 9200 manj ko leta 1929. Zmanjšanje števila delavcev je treba pripisati racionalizaciji dela v tovarnah. Svota 50 milijonov Kč, predvidena za investicije, je bila povečana na 117 milijonov Kč, tako da skupna svota za investicije znaša 2 milijardi 935 milijonov Kč. Družbin kapital znaša 200 milijonov Kč, rezerve 932 milijonov Kč, fond za stabilizacijo pa 300 milijonov Kč.

× **Uvedba poštno-nakazniške službe v Veliko Britanijo po Poštni hranilnici v Beogradu.** Z odlokom g. ministra za promet št. 2084 z dne 22. aprila 1931 se uvaja s 15. majem t. l. poštno-nakazniška služba po Poštni hranilnici v Beogradu s kraljevino Veliko Britanijo (Velika Britanija, Severna Irska, otoki kanala La Manche in Isle of Man). Kdor hoče poslati denar v Veliko Britanijo, naj kupi položnico obrazec 132 S, ki jo dobi na vsaki pošti v kraljevini in na blagajni Poštne hranilnice v Beogradu in nje podružnic za 25 par. Položnico naj izpolni po tiskanem besedilu in jo odda hkrati z denarjem. Na eno položnico se lahko pošlje do 3000 dinarjev, v katerem znesku pa ni vračunana pristojbina. Dinarji se preračunavajo v angleške funte po tečaju (ponudba) beogradske borze izza prejšnjega dne. Pristojbina za pošiljanje denarja je 1% (1 dinar od vsakeh začelih 100 dinarjev), najmanj pa 5 dinarjev. Lastniki ček. računa lahko nakazujejo v Veliko Britanijo tudi s svojega ček. računa ob pogojih, ki so bili že objavljeni.

× **Ljubljanski velesojem zaseden.** Kljub temu da stoji na zemljišču deset velikih razstavnih zgradb, je ves razpoložljiv prostor popolnoma zaseden. Ker se namerava ob letošnji prireditvi prikazati popolno revijo industrijske in obrtniške produktivnosti in podjetnosti, se bo naknadno došlim prijavitelcem dodelil prostor na ta način, da se onim razstavljalcem, ki so zahtevali velike prostore, dodeli malo manjše.

× **Velika udeležba tvrdk na XI. ljubljanskem velesojem.** Letošnji XI. ljubljanski velesojem, ki se vrši od 30. maja do 8. junija je tako zaseden, da bo več tvrdk, katerim ne bi bilo mogoče dodeliti prostora v razstavnih zgradbah, razstavilo svoje proizvode pod soltniki na prostem.

× **Žitne cene.** Po zadnjih podatkih angleškega trgovskega ministrstva se je padanje cen v trgovini na debelo ustavilo tudi meseca marca. Indeks cen za mesec april znaša 63,6% in je padel v primeri z marcem le za 0,2%. Meseca

Sport

Hašk : ASK Primorje.

Prva prvenstvena tekma v Ljubljani. Zanimiva predtekma.

10. maj bo zgodovinski datum v našem nogometu. Ta dan se prvič odigra v Ljubljani prvenstvena tekma po ligah za državno prvenstvo v nogometu. In kakor nalašč, za nasprotnika ASK Primorje je določen eden najbolj renomiranih jugoslov. klubov, zagrebški Hašk.

O Hašku pravzaprav bi ne bilo treba zgubljati veliko besed. To je klub, ki uživa tudi v inostranstvu, v državah, kjer stoji nogometni sport na visokem nivoju, renome. Saj ni dolgo, ko je gostoval na Češkem, kjer so proti njemu nastopile mestne reprezentance. In da je nogomet na Češkem na visoki stopnji, to vemo že od nekada. Značilno je tudi, da je Hašk, kot eden najstarejših, če že ne najstarejši jugoslovanski klub, prvi pozval pred davnimi leti češke sportnike v Zagreb kot trenerje. In odtlej se je nagloma dvignil Hašk ter predstavlja danes skoro v vseh sportnih disciplinah predstavnika teh sportnih panog v naši državi.

Moštvo Haška tvorijo igralci, ki so nastopili in še nastopajo za državni dres, za barve svojega mesta Zagreba in za svoj podsavez. V njegovi nogometni enajstorici se nahaja tehnično najdovršenejši jugoslov. nogometaš Hitrec, o katerem so pisali beograjski listi, da je nogometno čudo. Nadalje formirajo napadalno vrsto tank in najboljši šuter Cindrić, ki je prej igral pri Gradjanskem, a sedaj igra levo zvezo, Babić, bivši Rapidovec, pri katerem je igral svojčas, ko je studiral na Dunaju, izvrsten dribler Leinert, ki vodi napadalno vrsto ter prodorno desno krilo Wolf. V krilski vrsti stoji sami znani reprezentativci Gajer, Kunst, Agić, a obramba je sestavljena od solidnih igralcev: Starec, Slivak, Dasović. O Starcu pravijo, da je sposoben vsak čas stopiti na mesto vratarja v drž. dresu.

O Primorjaških zaenkrat ne vemo v kaki formi in kondiciji so. Toda, če bodo igrali kot doslej z elanom, voljo in ljubeznijo, uspeh ne bo izostal, čeprav se sestanejo z renomiranim protivnikom.

Tekma se igra ob vsakem vremenu na igrišču ASK Primorje, Dunajska cesta. Pričetek ob 16.45, ob 15. predtekma, ki bo tudi zanimiva. V to svrhu se bo vodstvo kluba pobrigovalo za dostojnega partnerja svojemu moštvo.

Cenjeno občinstvo se opozarja na mojo

prvo sprejemnico za barvanje in kemično snaženje

pri krojaču A. Prezelj, Vošnjakova ul. 4 (prejeto: Cesta na gor. kolodvor). V krojačnici se popravljajo vsake vrste barvana oblačila.

Ant. Prezelj, krojač 1165
Ant. Wagner, barvar.

Dlačice na bradi itd.

Vas ženirajo, cenj. dame, kvarijo Vam Vašo lepoto, eleganco in sramežljivost. „VENERA“-eliksir Vas reši v par sekundah vseh nepotrebnih dlak. Naročite še danes lepo dišeči „VENERA“-eliksir. Ne bo Vam žal.

Bočica 10 Din (predplačilo), povzeteje 18 Din, dve 28 Din, tri 38 Din, razpošilja:

R. COTIC - LJUBLJANA VII
1200 Kamniška ulica 10a

Uniforme

za gospode oficirje in činovnike vse vrste, točno in solidno izvršuje od najboljšega blaga po zelo nizki cenil tvrdka za uniforme in civil

Anton Vrbinc

Ljubljana, Vidovdanska cesta št. 20.

Razširjajte Jugoslovana!

Kultura

Kultura na deželi

O priliki gostovanja mariborskega Nar. gledališča s Cirkusko princeso v Ptujju je naš ptujski sodruknik napisal naslednje misli o vprašanju kulturnega sodelovanja naših središč in podeželja:

Zmerom se pri nas od časa do časa najdejo ljudje, ki malec sentimentalno premišljajo na podeželje, kadar govore o kulturi. Stržen takega majhnega sprehoda z majhno mislijo na podeželje je prav za prav samo tiho zagotavljanje sebi, da je tam na deželi z visoko kulturo križ. Rodoljub z dežele, ki se uselke v namizni prt, ta žgoča definicija Cankarja o lažikulturnosti jarega prosvetljakarstva na deželi — ne, ne, to ni več satiričen posmehek umetnika, ki z njim bridko pokaže na zlagano kulturo: O, ta rodoljub je zdaj postal že svojevrstna, na lihem priznana misel, da podeželje ni zrelo, da tam o višji kulturi ni govora in ga biti ne more. In ker sta si v tej misli pri sebi edina anonimni kulturni referent iz Ljubljane in Maribora in kulturni malomeščan s podeželja, je ta misel postala že kri in meso naše javne kulturne zavesti. Če ta javna kulturna zavest tega ne pove na glas — ah, marsičesa ona ne pove na glas! — je to samo dokaz, da je taka misel postala pač že nekak aksijom, ki mimo njega naj ne bodi nihče brez poslušnosti, ampak od vsega začetka z molkom priznanja in upoštevanja.

Res je, da se prvenstveno zbirajo, kakor v goriščih leče, v obeh srcih Slovenije one sile naših duš, ki so v prvi vrsti odgovorne za našo kulturno vrednost. In da je to naravno upravičeno in potrebno. Zato so tam institucije kulture, in tam so najvišji vidni oltarji, na katerih gori in mora goreti sveti plamen kulture. A podnožiče teh oltarjev smo mi vsi, je domovina, kakor jo je božja roka postavila od morja do roba ogrske nižine. Ta živa podstava kulture je kakor kruh, ki rase vedno in je dober ali grenak, kakor so dobre ali grenke naše duše in telesa. Iz takega temelja morajo živeti tudi kulturna središča in njihove institucije. Zato imajo pred vsem narodom odgovornost, ki je širja, višja, rekel bi svečanejša mimo vseh drugih. Ampak pri nas so ljudje, ki menijo, da je ta visoka zadeva svet zase in naše drobne domače kulturne zadeve stvar, ki se komajda kije na robu sreča z onim svetom. Zato so kulturne potrebe opredelili v dva dela: v one, ki odgovarjajo potrebi, da se izločimo pred svetom s čim razkošnejšo kulturno toaletto, in v — one druge: da imamo svoje majkene zadevice, ki so del hišnega nereda in siromaštva.

K tem drugim potrebam štejejo tudi vprašanje prenašanja višje kulture na deželo, predvsem v naša provincialna mesta.

Rekel sem že, da sta se srečala kulturni referent iz Ljubljane ali Maribora in malomeščanski kronist z dežele in sta molče sankcionirala spoznanje, da je podeželje prav za prav kulturno zaostalo, da je prerevno za višje kulturne vzpone in ostane. Naglas se bo morda spoznanje glasilo drugače, ampak tisti zadaj stoječi molk zgornjega spoznanja bo ostal in bo morda. Oba, kulturni referent in kronist, spadata pač k onim, ki so potrebe naše kulture razdelili v dva dela.

Mogoče mi bo kdo očital, da pretiravam. Morda, mogoče bo prišel kdo, ki bo rekel: saj ni sredstev. Da, tudi to je res. Zatorej je tudi res, da n. pr. nihče ne zahteva od igralcev, ki slučajno igrajo mimo svojega vsakdanjega dela in kruha in življenja kako Moliérovo komedijo ali Cankarja, osebno umetniške visine. Ampak to vprašanje dobi čisto drugo lice, če pride skupina igralcev, recimo iz mariborskega Narodnega gledališča, ki je naša višja kulturna institucija, in igra morda v Ptujju skoro dosledno s tihim apelom na kulturno skromnost ali zaostalo publike. Zgodilo se je to v Cirkuski princezini, in kakor pričajo ljudje, ki hodijo b gostovanjem Mariborskega gledališča s tihim resignacijo, tudi že prej. Človeku je bilo nekam težko, ko je videl, kako iz napolkabaretskega pojmovanja operete za publiko rešujeta resnost in lepoto igralstva Cirkuska princesa in glavni partner v vlogi cirkuskega jahača. Ampak tudi ta kosček lepote je utonil, preplaval ga je dub in stil operete in kabarelistvo.

Velik del publike je s smehom aplavdiral zleto domačim dvotipom in stilu tega ali onega igralca. Za publiko pa je stal neviden in nem kulturni referent dvojnega naziranja o kulturi. On se je smehljaj, da, saj je triumfiraj.

Jaz pa mislim, da ni prav, kar se je zgodilo v Ptujju in morda še kje drugod. To kulturno početje je natanko podobno početju človeka, ki se premožen sramuje revnega sočloveka in ga zato ne povabi v lepo dvorano. Kulturna institucija, ki hote ali nehoti igra vlogo brezimnega kulturnega referenta z dvojnim naziranjem, stori krivico resnični kulturi, ki naj ji služi. Krivico pa stori tudi njim, ki si tudi izven Ljubljane želijo dostojnih igralških stvoritev. Da, in končno visi največje zlo nad vsemi onimi, zlasti mladimi ljudmi, ki naj bi jim kako to pa tam padli odsev širokega kulturnega življenja odprl pot do hrepnenja po boljši in polnejši resnici in lepoti.

F. O.

Gledališče

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama

Začetek ob 20. uri zvečer

Sobota, 9. maja: »Pri belem konjičku«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Opera

Začetek ob 20. uri zvečer

Sobota, 9. maja: »Snežurčica«. Red E.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Sobota, 9. maja ob 20. uri: »Učlovečenec«. Zadnjič. Pri znižanih cenah.

Nedelja, 10. maja ob 15. uri: »Dve Mariški«. Prireditev ženskega društva. — Ob 20. uri: »Kavalir Miško«. Kuponi.

ŠENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER

Sobota, 9. maja ob 20-15 uri: »Gospod senatori«.

Nedelja, 10. maja ob 20-15 uri: »Gospod senatori«.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

IV No. 5696/55. 1228

Objava.

Izpraznjene in razpoložljive učiteljske službe na osnovnih šolah Dravske banovine.

V objavi kraljevske banske uprave IV. No. 5696/45 z dne 25. aprila 1931 navedeni termin za vlaganje prošenj za razpisane učiteljske službe se v smislu naredbe ministrstva prosvete O. N. br. 23296 točka 8. z dne 31. marca 1931 podaljšuje do dne 10. junija 1931.

Po tem roku se ne bodo sprejemale nobene prošnje več.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 6. maja 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Ne I 430/31—4. 1226

Amortizacija.

Na prošnjo Plevnik Jožefe, posest. hčere iz Vonarij št. 7, kot dedinje po dne 9. januarja 1930 umrlem Plevniku Matevžu, se uvede postopanje v svrhu amortizacije sledečih vrednostnih papirjev, ki jih je prosilec baje izgubil, ter se njih imejitelj pozivlja, da uveljavi tekom 6 mesecev po objavi tega oklica v »Jugoslovanu« svoje pravice, sicer bi se po poteku tega roka proglasilo, da so vrednostni papirji brez moči.

Oznamenilo vrednostnih papirjev: vložna knjižnica »Posojilnega in hranilnega društva pri Sv. Emi, r. z. z. n. z.« št. 165, glaseča se na ime: »Plevnik Matevž«, v vrednosti 222 Din 30 p.

Okrajno sodišče v Smarju pri Jelšah, odd. I., dne 9. aprila 1931.

T 33/31—3. 1181

Amortizacija.

Na prošnjo Modrič Marije v Ljubljani, Zabjek št. 5, se uvede postopanje v svrhu amortizacije sledečih vrednostnih papirjev, ki jih je prosilec baje izgubil, ter se njih imejitelj pozivlja, da uveljavi tekom šestih mesecev od dneva tega razglašanja svoje pravice, sicer bi se po poteku tega roka proglasilo, da so vrednostni papirji brez moči.

Oznamenilo vrednostnih papirjev: vložne knjižice Kranjske hranilnice št. 342.760 z vlogo 1.500— na ime Modrič Marije.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. V., dne 27. aprila 1931.

T IV. 20/31—2. 1232

Amortizacija.

Na prošnjo Mlakar Alojzije, zasebnice v Celju, Prešernova ulica št. 4, se uvede postopanje v svrhu amortizacije sledečih vrednostnih papirjev, ki jih je prosilec baje izgubil, ter se njih imejitelj pozivlja, da uveljavi tekom 6 mesecev počenši s 1. majem 1931 svoje pravice, sicer bi se po poteku tega roka proglasilo, da so vrednostni papirji brez moči.

Oznamenilo vrednostnih papirjev: Hranilna knjižica Celjske mestne hranilnice v Celju št. 82946/4673 noe »Mlakar Alojzija« s stanjem po Din 1069-95.

Okrajno sodišče v Celju odd. IV., dne 1. maja 1931.

Ne I 131/31—2. 1230—3—1

Amortizacija.

Na prošnjo Stularja Petra, posestnika pri Sv. Lenartu št. 1, se uvaja postopanje za amortizacijo na ime njegove pokojne matere Stular Ivane glasečih se vložnih knjižic Mestne hranilnice v Kamniku:

a) št. 17352 z vlogo 13.503 Din in b) št. 17467 z vlogo 1740 Din, ki sta baje zgoreli.

Imetnik teh vložnih knjižic se pozivlja, da uveljavi svoje pravice tekom 1 leta od dneva tega oklica, ker se bosta sicer knjižici po preteku tega roka izrekli za neveljavni.

Okrajno sodišče v Kranju, odd. I., dne 4. maja 1931.

E 38/31. 1225

Dražbeni oklic.

Dne 1. junija 1931 ob poldeseti h bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Domžale, polovica vl. št. 617.

Cenilna vrednost: 20.544 Din; najmanjši ponudek: 10.272— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede

nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Kamniku, dne 28. aprila 1931.

E 53/31—5. 1231

Dražbeni oklic.

Dne 8. junija 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 7 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Zigmariče, vlož. št. 51.

Cenilna vrednost: 100.854 Din 20 p; najmanjši ponudek 67.240 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede

nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ribnici, odd. II., dne 6. maja 1931.

E 1067/30. 1235

Dražbeni oklic.

Dne 18. junija 1931 ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 21 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga St. Lambert, vl. št. 225.

Cenilna vrednost: 22.524 Din 20 p; najmanjši ponudek: 15.016 Din 14 p.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Litiji, dne 5. maja 1931.

Okrajno sodišče v Kamniku, dne 28. aprila 1931.

E 53/31—5. 1231

Dražbeni oklic.

Dne 8. junija 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 7 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Zigmariče, vlož. št. 51.

Cenilna vrednost: 100.854 Din 20 p; najmanjši ponudek 67.240 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ribnici, odd. II., dne 6. maja 1931.

E 1067/30. 1235

Dražbeni oklic.

Dne 18. junija 1931 ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 21 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga St. Lambert, vl. št. 225.

Cenilna vrednost: 22.524 Din 20 p; najmanjši ponudek: 15.016 Din 14 p.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Litiji, dne 5. maja 1931.

Sa 9/31—1. 1218

Konkurzni razglasi

Sa 9/31—1. 1218

Poravnalni oklic.

Uvedba poravnalnega postopanja o imovini Postržina Vekoslava, trgovca v Krškem.

Poravnalni sodnik: dr. Jan Jakob, starešina okrajnega sodišča v Krškem.

Poravnalni upravitelj: dr. Borštnik Vladimir, advokat v Krškem.

Narok za sklepanje poravnave pri okrajnem sodišču v Krškem dne 12. junija 1931 ob devetih.

Rok za oglasitev terjatev do 6. junija 1931 pri okrajnem sodišču v Krškem.

Okrožno sodišče Novo mesto, od. II., dne 2. maja 1931.

Sa 8/31—1. 1217

Poravnalni oklic.

Uvedba poravnalnega postopanja o imovini Tomažin Frančiške, trgovke v Gmajni, p. Krka.

Poravnalni sodnik: dr. Močnik Ivan, starešina okrajnega sodišča v Višnji gori.

Poravnalni upravitelj: Kvas Miroslav, advokat v Višnji gori.

Narok za sklepanje poravnave pri okrajnem sodišču v Višnji gori dne 13. (trinajstega) junija 1931. ob desetih.

Rok za oglasitev terjatev do 6. junija 1931 pri okrajnem sodišču v Višnji gori.

Okrožno sodišče Novo mesto, od. II., dne 2. maja 1931.

Št. 326/1—1931. 1229

Razglasi raznih uradov in oblastev

Št. 326/1—1931. 1229

Razpis.

Sreski cestni odbor Dolnja Lendava razpisuje po odloku kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani, I. No. 2817/1 z dne 1. maja 1931. službeno mesto tajnika.

Lastnoročno pisane in s kolkom 5— Din opremljene prošnje ter s pravnimi in zadostno kolkovanimi prilogami (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šoleko izpričevalo, dokazilo o odsluženju ali oprostitvi vojaške službe, zdravstveno izpričevalo, npravnstveno izpričevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da ni bil prosilec obsojen zaradi kaznivega dejanja iz koristoljubja, event. službena izpričevala) je predložiti neposredno sreskemu cestnemu odboru v Dolnji Lendavi v roku 14 dni od dne, ko je bil razpis objavljen.

Sreski cestni odbor Dolnja Lendava razpisuje po odloku kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani, I. No. 2817/1 z dne 1. maja 1931. službeno mesto tajnika.

Lastnoročno pisane in s kolkom 5— Din opremljene prošnje ter s pravnimi in zadostno kolkovanimi prilogami (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šoleko izpričevalo, dokazilo o odsluženju ali oprostitvi vojaške službe, zdravstveno izpričevalo, npravnstveno izpričevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da ni bil prosilec obsojen zaradi kaznivega dejanja iz koristoljubja, event. službena izpričevala) je predložiti neposredno sreskemu cestnemu odboru v Dolnji Lendavi v roku 14 dni od dne, ko je bil razpis objavljen.

Sreski cestni odbor Dolnja Lendava razpisuje po odloku kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani, I. No. 2817/1 z dne 1. maja 1931. službeno mesto tajnika.

Lastnoročno pisane in s kolkom 5— Din opremljene prošnje ter s pravnimi in zadostno kolkovanimi prilogami (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šoleko izpričevalo, dokazilo o odsluženju ali oprostitvi vojaške službe, zdravstveno izpričevalo, npravnstveno izpričevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da ni bil prosilec obsojen zaradi kaznivega dejanja iz koristoljubja, event. službena izpričevala) je predložiti neposredno sreskemu cestnemu odboru v Dolnji Lendavi v roku 14 dni od dne, ko je bil razpis objavljen.

Sreski cestni odbor Dolnja Lendava razpisuje po odloku kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani, I. No. 2817/1 z dne 1. maja 1931. službeno mesto tajnika.

Lastnoročno pisane in s kolkom 5— Din opremljene prošnje ter s pravnimi in zadostno kolkovanimi prilogami (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šoleko izpričevalo, dokazilo o odsluženju ali oprostitvi vojaške službe, zdravstveno izpričevalo, npravnstveno izpričevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da ni bil prosilec obsojen zaradi kaznivega dejanja iz koristoljubja, event. službena izpričevala) je predložiti neposredno sreskemu cestnemu odboru v Dolnji Lendavi v roku 14 dni od dne, ko je bil razpis objavljen.

Sreski cestni odbor Dolnja Lendava razpisuje po odloku kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani, I. No. 2817/1 z dne 1. maja 1931. službeno mesto tajnika.

Lastnoročno pisane in s kolkom 5— Din opremljene prošnje ter s pravnimi in zadostno kolkovanimi prilogami (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šoleko izpričevalo, dokazilo o odsluženju ali oprostitvi vojaške službe, zdravstveno izpričevalo, npravnstveno izpričevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da ni bil prosilec obsojen zaradi kaznivega dejanja iz koristoljubja, event. službena izpričevala) je predložiti neposredno sreskemu cestnemu odboru v Dolnji Lendavi v roku 14 dni od dne, ko je bil razpis objavljen.

Sreski cestni odbor Dolnja Lendava razpisuje po odloku kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani, I. No. 2817/1 z dne 1. maja 1931. službeno mesto tajnika.

Lastnoročno pisane in s kolkom 5— Din opremljene prošnje ter s pravnimi in zadostno kolkovanimi prilogami (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šoleko izpričevalo, dokazilo o odsluženju ali oprostitvi vojaške službe, zdravstveno izpričevalo, npravnstveno izpričevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da ni bil prosilec obsojen zaradi kaznivega dejanja iz koristoljubja, event. službena izpričevala) je predložiti neposredno sreskemu cestnemu odboru v Dolnji Lendavi v roku 14 dni od dne, ko je bil razpis objavljen.

Sreski cestni odbor Dolnja Lendava razpisuje po odloku kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani, I. No. 2817/1 z dne 1. maja 1931. službeno mesto tajnika.

Lastnoročno pisane in s kolkom 5— Din opremljene prošnje ter s pravnimi in zadostno kolkovanimi prilogami (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šoleko izpričevalo, dokazilo o odsluženju ali oprostitvi vojaške službe, zdravstveno izpričevalo, npravnstveno izpričevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da ni bil prosilec obsojen zaradi kaznivega dejanja iz koristoljubja, event. službena izpričevala) je predložiti neposredno sreskemu cestnemu odboru v Dolnji Lendavi v roku 14 dni od dne, ko je bil razpis objavljen.

Sreski cestni odbor Dolnja Lendava razpisuje po odloku kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani, I. No. 2817/1 z dne 1. maja 1931. službeno mesto tajnika.

Lastnoročno pisane in s kolkom 5— Din opremljene prošnje ter s pravnimi in zadostno kolkovanimi prilogami (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šoleko izpričevalo, dokazilo o odsluženju ali oprostitvi vojaške službe, zdravstveno izpričevalo, npravnstveno izpričevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da ni bil prosilec obsojen zaradi kaznivega dejanja iz koristoljubja, event. službena izpričevala) je predložiti neposredno sreskemu cestnemu odboru v Dolnji Lendavi v roku 14 dni od dne, ko je bil razpis objavljen.

Sreski cestni odbor Dolnja Lendava razpisuje po odloku kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani, I. No. 2817/1 z dne 1. maja 1931. službeno mesto tajnika.

Pogoj za sprejeti v službo je dovršena nižja srednja ali tej enakovredna šola.

Sreski cestni odbor Dol. Lendava, dne 6. maja 1931.

Stev. 368/31/prez. 1239

Razpis.

Rektorat univerze kralja Aleksandra Prvega v Ljubljani razpisuje mesto izrednega profesorja za geografijo.

Prošnje, opremljene v smislu čl. 3. uradniškega zakona se morajo vložiti do dne 16. maja 1931.

Rektorat univerze kralja Aleksandra Prvega v Ljubljani, dne 6. maja 1931.

Rektor: Šerko, I. r.

E. M. Remarque:

86

Pot nazaj

Roman
(Copyright by M. Feature Syndicate.
Ponatis, tudi v izvečku, prepovedan.)

Opetokaje in ponosna sva pregledala bojno polje. Nihče razun naju ni bil več na nogah. Pismonoša, ki je obenem krčmar, je naslonil svojo glavo na točilno mizo in jokal za svojo ženo, ki mu je umrla ob porodu, medtem ko je bil on v vojni. »Marta!« »Marta!« je javkal z nenavadno visokim glasom. Natakarcica nama je pripovedovala, da dela to vsak večer ob tej uri. Njegovo javkanje naju je zbadalo po ušesih. Bil je pa tudi že čas za odhod.

Willy je pograbil župana, jaz pa lažjega, grbastega pisarja ter sva ju vlekla domov. To je bil najin zadnji triumf. Pisarja sva položila pred vežna vrata ter toliko časa trkala, da se je v hiši zasvetila luč. Župana je pa že pričakovala njegova žena, ki je stala pred vrati.

»Križani Jezus,« je vreščala, »nova učitelj! Tako mlada, pa že taka pijanca! No, to bo še lepo!«

Willy ji je poizkušal razjasniti, da je šlo za častno zadevo, toda zatikalo se mu je.

»Kam naj ga spravimo?« sem vprašal.

»Pustita klado pijano kar tu ležati,« je odločila. Položila sva ga na zofo. Potem je Willy z otročje se hahljajočim obrazom zahteval kavo. Žena ga je gledala ko hotentota.

»Pripeljala sva vam vendar vašega moža,« je pojasnjeval Willy režeč se. Pred tako nezaslišano drznostjo je nazadnje omagala tudi trda žena. Z glavo majaje nama je nalila dve veliki skodeli kave. Pri tem nama je dajala polno dobrih svetov. K vsemu sva ji pritrjevala, ker se nama je zdelo, da je to v takem položaju najbolje.

Od tega dne sva veljala v vasi za moža in vse naju je spoštljivo pozdravljalo.

2.

Šola ima samo tri prostore. V vsakem razredu se poučuje zato po več letnikov. Poučevati moram najmlajše. V osmih klopih sede drug za drugim in drže v majhnih, debelih rokah pisala in puščice za peresnike. Najmlajši imajo po osem, najstarejši pa že po deset let.

Mnogi izmed njih morajo hoditi v svojih lesenih čevljih, s svojimi volnenimi ogrinjalkami in telečnjaki po dve uri daleč v šolo. V suhem ozračju pregretega prostora se začne kmalu kaditi sopara iz njih stvari in smrad premočenih oblek, šote in štiri-desetih otrok napravi tak sopuh, da je treba odpirati okna vsake četrte ure.

Na steni visi križ, nagačena pegasta sova in zemljevid Nemčije. Zunaj pred okni se neprestano vlačijo zelo nizko hitri oblaki.

Otroci se vadijo v lepopisju. Na šolski deski stoji napisanih par stavkov v latinici, ki jih je treba prepisovati. Pisala škripljejo, peresa praskajo. Med klopmi hodim semintja. Včasih me zadene čez rob zvezka kak dolg, vedoželjen pogled.

Zemljevid Nemčije je narisan v zelenih in rjavih barvah. Obstal sem pred njim. Meje so rdeče črtkane, v čudnih vijugah se vlečejo od zgoraj navzdol. Köln—Aachen — tu so tudi tenke, črne črte železnice — Herbesthal, Lüttich, Brüssel, Lille — postavim se na prste — Roubaix — Arras — Ostende — v Ostende smo dobili nekoč dopust, bilo pa je hladno in ničesar drugega ni bilo videti ko neprijazno mesto in razburkano morje — in tu Langermarck, Ypern, Bixchoote, Staden — kako majhni so ti kraji na zemljevidu, neznatne pike samo, tihe, neznatne pike — in tu je dne 31. julija grmelo nebo in se tresla zemlja, ko se je začel poizkus prodiranja; do noči smo izgubili že vse častnike. Molče in pripravljen je izkrvavel naš zadnji stotnijski poveljnik pred podzemskim stanom, v katerega ga nismo mogli več spraviti, ker mu je bila odtrgana cela rama. Edine besede, ki jih je šepetal, so bile: »Povelje — prevzame podnarednik — Breyer —«. Potem je umrl.

Kaj pomeni ogrodje iz železobetona

Grodje (ne ogrodje, kajti ogrodje je vse to, kar je okoli »grodja«) iz železobetona je danes najmodernejši pomoček pri gradnji stavb.

Kakor človek, tako ima tudi stavba svoje grodje, ki celo stavbo nosi. Okoli grodja moderni arhitekt ali stavbenik obesi plašč, kakršnega hoče.

Železobetonske stavbe poznamo že nad 30 let. Posebnost gradbe z železobetonom je v tem, da je mogoče graditi silno široke prostore in jih pokriti, ne da bi moral strop sloneti na brezštevili stebrih. Kjer pa so stebri potrebni, tam rabimo tudi stebre iz železobetona, ki pa zavzemajo malo prostora, pa so vseeno silno trdni. Zveza železobetonskih stropov in stebrov pa je omogočila čisto nov način zidanja.

Pri hišah starega sistema so vnanje stene nosile tudi strop. Stropi so bili navadno leseni in polaganje stropnih tramov ni delalo nobenih težav in ni zidanja nič oviralo. Pri železobetonskih stropih pa je stvar drugačna: stropov ni bilo mogoče prej betonirati, dokler ni bil zid dovolj visok. To je povzročalo vedno dosti zamude. Ko so pa začeli masivne stropne opirane na železobetonske stebre in ne več na stene, je nastalo železobetonsko grodje (skeleton) in ta način zidanja je dal zopet stenam ved drugačen pomen in značaj kakor so ga imele stene nekdanj. Stena ne nosi več teže višjih nadstropij, ampak je postala samo polnilno grodja, da nas varuje pred vremenskimi nepravilnostmi.

Graditev hiš po sistemu železobetonskega grodja je dovršitev raznih stavb silno pospešila. Pri gradnji stropov postavijo najprej leseni opaž, ki mora nositi beton, dokler še ni strjen. Nato razlože železo in razdele beton. Po preteku določenega časa lahko odzvedajo opore izpod opaža in strop je gotov; med tem pa že lahko postavljajo opaž za naslednje nadstropje.

Na ta način je mogoče v spodnjih že pokritih prostorih izvrševati že podrobnejša dela, dočim stavba še vedno raste v višino.

Spiritistična sleparija

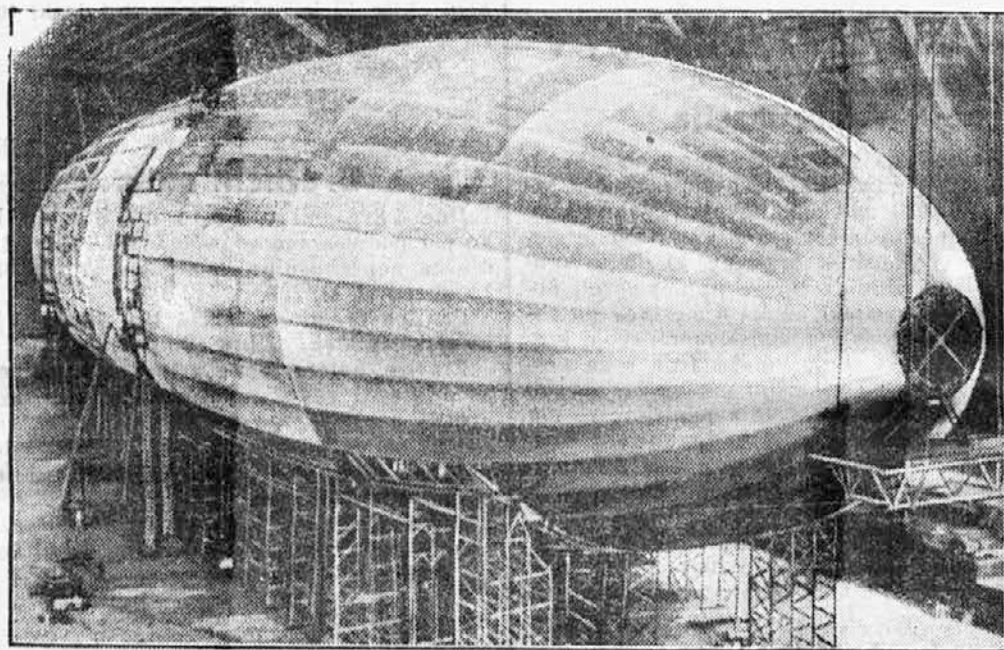
Sloviti spiritistični »medije« Nino Pecararo je potoval že več let po vseh večjih mestih v Angliji in v severni Ameriki, kjer je prijel javne »sejaje« za »klicanje duhov«. Ljudje, ki so prihajali na te »sejaje«, so res slišali nerazumljive besede in neznane zvoke in so čarovnika na vso moč občudovali; višek pa je dosegla vsaka taka »sejaja«, čim se je pojavila v dvorani neka »megla«, ki po zatrdilu sleparja ni bila nič drugega kakor utelešeni duh. Za tega čudodelnika je bil ves navdušen tudi znani pisatelj kriminalnih povesti Conan Doyle.

Te dni pa je čisto nenadoma izšla v ameriških listih čudodelnikova izjava, kjer priznava, da je bilo vse, kar je počel na omenjenih »sejajah«, sama sleparija. Nekaj dni pozneje pa je pred najodličnejšim občinstvom razlagal in kazal, kako se mora narediti, da se prikaže duh...

Svoje sleparije je pa mož baje priznal zaradi tega, ker so ga njegovi impresariji neverjetno izkoriščali.

Roparji v Palestini

Javna varnost v Palestini je dandanes zelo majhna, ker se kladi po deželi veliko število roparskih tolp. Nedavno je neka taka tolpa napadla večjo družbo grških trgovcev iz Aleksandrije, ki jih je najprej oropala, potem pa še silovito pretepla. Roparji so pobrali trgovcem skoro pol milijona dolarjev, potem pa so pobegnili. Dva dni kasneje pa je napadla neka druga tolpa več židovskih priseljencev; dva fanta in eno dekle so ubili, drugi pa so bili vsi težko ranjeni. Pri mestecu Beer-Saba pa so roparji napadli več bogatih Arabcev. Taki napadi se ponavljajo dan na dan; niso pa ti napadi posledica kakšne verske ali narodnostne borbe, ampak so popolnoma roparskega značaja, ker vse vedno le za plen.

Orjaški ameriški zrakoplov sistema »Zeppelin«

Dela na vojaškem zrakoplovu sistema »Zeppelin« se bližajo svojemu koncu. Zrakoplov gradi družba »Good-Year-Zeppelin-Company« v Akronu (v državi Ohio) na račun vojne uprave Zedinjenih držav. Posebnost novega zrakoplova je, da so motorji vdelani v notranjost trupa. Ravno tako se nahajajo tudi vsi stanovanjski in obratni prostori znotraj.

Boj za radio-valove

Propaganda, ki jo sovjetska država že dolgo vrši z radijem, da agitira med nemškimi delavskimi masami, naj pridejo v Rusijo in si tam poiščejo dela, bo kmalu v svojem škodljivem delovanju paralizirana, ker je nemška vlada sklenila odgovoriti z enakimi ukrepi. Velika postaja v Königswusterhausenu priredi namreč vrsto predavanj, ki jim bo namen seznaniti nemške delavce z razmerami v sovjetski Rusiji vobče, posebno pa še s položajem nemških delavcev. Nemčija je do tega ukrepa tem bolj prisiljena, ker ji je dobro znano dejstvo, da so delavci, ki so odšli v Rusijo, že po nekaj dneh trpeli veliko pomanjkanje in so bili prisiljeni obrniti se na nemško vlado za podporo.

Glas iz oblakov

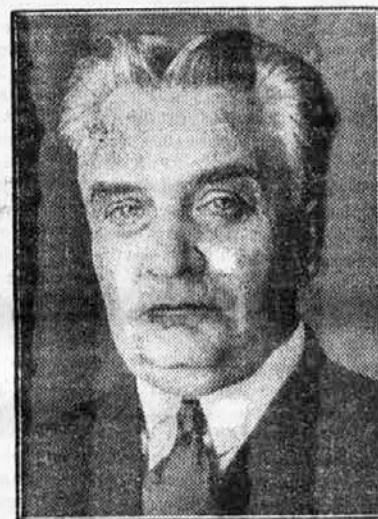
Prebivalci Newyorka so doživeli pred nekaj dnevi novo senzacijo: glas iz oblakov. Nekega dne namreč so videli, kako kroži nad mestom majhno letalo komaj par sto metrov visoko. Brenčanje motorja se je v velikomestnem hrupu izgubilo. Nenadoma pa so slišali ljudje iz višave človeški glas. Ves promet na ulicah je na mah zastal, ker je vse gledalo v višino in

poslušalo na tajinstveni glas. Na letalu je bil namreč govornik, ki je govoril zbrani množici. Najprej je govoril o svoji iznajdbi, ki mu omogoča, da govori z ljudmi lahko iz višine 500 metrov. Aparat, tako je rekel govornik, je tako močan, da lahko prevpije ves velikomestni hrup, človeški glas pa se sliši s pomočjo tega aparata več kilometrov daleč. Letalo se je nato dvignilo tako visoko, da se je videla v višavi le majhna pika, človeški glas iz oblakov pa se je še vedno slišal.

Usodna napaka

Pred nekim francoskim sodiščem bodo v kratkem razpravljali o zanimivi tožbi, ki jo je zakrivila mala napaka v tkivu žepnega robcia.

V malem mestu živita zakonca Rourric. Ta dva sta imela sina, ki je bil leta 1928. obsojen na dosmrtno prisilno delo zaradi roparskega umora nekega bančnega sluga. Pravega dokaza, da je mladi Rourric bančnega sluga res umoril in oropal, pa ni bilo, ampak so ga obsodili le na podlagi indirektnega dokaza. Pri mrliču so namreč našli robec, ki ni bil last bančnega sluga, ampak brčkone last morilčeva. Robec je imel namreč v tkivu neko značilno napako, robec s prav takšno napako pa so našli tudi pri

Estonski poslanik v Berlinu Menning
Poslanik Menning se nahaja na svojem službenem mestu že deseto leto.

osumljenem Rourricu. Na pomoč so poklicali še tkalskega izvedenca Bayle-a, ki je izjavil, da se taka napaka ponovi lahko le pri kakih 100 do 150 robeih; zato je robec z napako brez dvoma Rourric-ova last in mladi Rourric je morilec. V tem smislu je bila izrečena tudi obsodba.

Kesneje pa je neki drugi tkalski strokovnjak dokazal, da se je morala napaka v tkivu dogoditi že takrat, ko so niti vpeljavali v stroj, tako da je bilo lahko natkanih robocev z napako ne 100—150, ampak tudi 10.000!

Na podlagi te izjave sta pa sedaj vložila stara zakonca Rourric tožbo za odškodnino proti dedičem izvedenca Bayle-a, ker je bil njihov sin zaradi njegove napačne izjave po krivici obsojen.

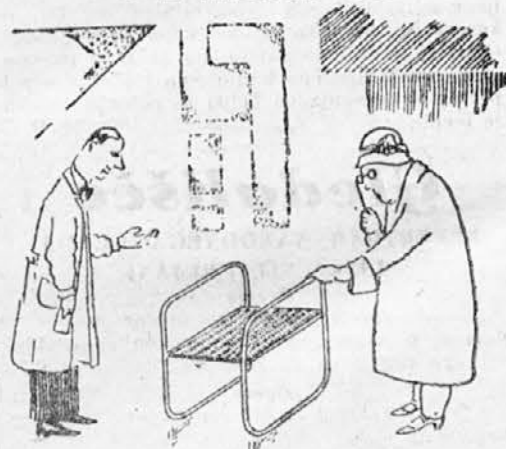
Oboroženi pismonoše

Nedavno so neznani zlikovci napadli v Berlinu ob belem dnevu pismonošo, ki je raznašal denar in so mu iztrgali torbo, kjer je bilo okoli 9000 mark denarja.

Ta denar je dal nemški poštni upravi povod, da je začela razmišljati o večji varnosti za pismonoše te vrste. Nekateri so predlagali, naj bi dodelili pismonošem še po enega spremljevalca, toda ta predlog so odklonili, ker bi bil s tem državni proračun preveč obremenjen. Več upanja na uspeh pa ima drugi predlog, naj bi dobili vsi raznašalci denarja službeno orožje. Doselej so bili namreč v Berlinu oboroženi samo tisti raznašalci denarja, ki so imeli opraviti v najmanj varnih delih mesta.

V sosedni Avstriji so hoteli raznašalce denarja oborožiti samo tik po vojni, ko je javna varnost zelo padla. Ker pa so se razmere kmalu izboljšale, so ta predlog opustili.

Za kratek čas

»Ta stol je pa res neroden — niti 5 minut ne more človek na njem udobno sedeti!«
»To je dobro — stol je namreč namenjen za obiskovalce.«

»Kako pa je bilo včeraj v gledališču?«
»Celo gledališče je bilo — razdano!«

Nemški jahač von Barnekow

Nemški jahač ritmojster von Barnekow je zmagal na jahaški tekmi v Rimu s konjem »General«.